अन्तिम लेखापरीक्षण प्रतिवेदन

मर्स्याङदी गाउँपालिका, लमजुङ

आर्थिक वर्ष २०७५।७६

महालेखापरीक्षकको कार्यालय

काठमाडौं

Serving the Nation

and

the People

दूरदृष्टि (Vision)

जनहितकालागि जवाफदेहिता, पारदर्शिता र निष्ठा प्रवर्द्धन गर्ने विश्वसनीय संस्था हुन प्रयत्नशील रहने ।

(We strive to be a credible institution in promoting accountability, transparency and integrity for the benefit of the people)

गन्तव्य (Mission)

सरोकारवालालाई सार्वजनिक कोषको दक्षतापूर्ण उपयोग सम्बन्धमा आश्वस्त पार्न स्वतन्त्र एवं गुणस्तरीय लेखापरीक्षण सेवा प्रदान गर्ने ।

(Provide independent and quality audit service to assure our stakeholders that the public funds are efficiently used)

मूल्य मान्यता (Core Values)

निष्ठा	(Integrity)
स्वतन्त्रता	(Independence)
व्यावसायिकता	(Professionalism)
पारदर्शिता	(Transparency)
जवाफदेहिता	(Accountability)

महालेखापरीक्षकको कार्यालय
Office of the Auditor General

Phone: 4258174
4266034
4255707
A.G. Fax : 977-1-4268309
Fax : 977-1-4262798
Post Box : 13328
बबरमहल, काठमाडौं, नेपाल

(बागमती र गण्डकी प्रदेश लेखापरीक्षण महानिर्देशनालय)

पत्र संख्या:२०७६/७७
च.नं

मिति: २०७७/३/२४

श्री प्रमुखज्यू,
मर्स्याङदी गाउँपालिका,
लमजुङ ।

विषय: लेखापरीक्षण प्रतिवेदन ।

नेपालको संविधानको धारा २४१ बमोजिम त्यस पालिकाको आर्थिक वर्ष २०७५।७६ को लेखापरीक्षण सम्पन्न गरी लेखापरीक्षण ऐन, २०७५ को दफा २०(२) बमोजिम यो प्रतिवेदन जारी गरिएको छ । उक्त प्रतिवेदन लेखापरीक्षण ऐन, २०७५ को दफा २०(३) र दफा २२ बमोजिम कारबाहीको लागि अनुरोध छ ।

(बामदेव शर्मा अधिकारी)
नायव महालेखापरीक्षक

महालेखापरीक्षकको भनाई

टंकमणि शर्मा, दंगाल
महालेखापरीक्षक

नेपालको संविधानको धारा २४१ मा संघ, प्रदेश र स्थानीय तहका सबै सरकारी कार्यालयको लेखापरीक्षण नियमितता, मितव्ययीता, कार्यदक्षता, प्रभावकारीता र औचित्यको आधारमा महालेखा परीक्षकबाट हुने व्यवस्था छ । लेखापरीक्षण ऐन, २०७५ को दफा २०(२) मा महालेखापरीक्षकले प्रत्येक गाउँपालिका र नगरपालिकाको लेखापरीक्षण सम्पन्न गरी अलग अलग प्रतिवेदन जारी गर्न सक्ने व्यवस्था छ । सोही व्यवस्थाबमोजिम स्थानीय तहको २०७५।७६ को आर्थिक कारोबारको लेखापरीक्षण सम्पन्न गरी प्रतिवेदन तयार गरिएको छ ।

स्थानीय तहको लेखापरीक्षण नेपालको संविधान, लेखापरीक्षण ऐन, सरकारी लेखापरीक्षण मानदण्ड, वित्तीय लेखापरीक्षण मार्गदर्शन, स्थानीय तह लेखापरीक्षण निर्देशिका, महालेखापरीक्षकको वार्षिक लेखापरीक्षण योजना र निकायसंग सम्बन्धित ऐन, नियम समेतको आधारमा सम्पन्न गरिएको छ । लेखापरीक्षणको प्रमुख उद्देश्यहरुमा वित्तीय विवरणको शुद्धता, प्रचलित कानूनको पालना, बजेट तथा योजना तर्जूमा एवं कार्यक्रम कार्यान्वयन, खरिद व्यवस्थापन, सार्वजनिक सम्पत्तिको संरक्षण र उपयोग, जिम्मेवारी र जवाफदेहिता एवं सेवा प्रवाहको अवस्था मूल्याङ्कन गर्नु रहेको छ । स्रोत साधनको प्राप्ती र उपयोग सम्बन्धमा प्रचलित कानूनको पालना भए नभएको विश्लेषण गरी वित्तीय व्यवस्थापनमा सुधारका लागि सुझाव प्रस्तुत गरी सुशासन प्रबर्द्धनमा टेवा पुऱ्याउनु लेखापरीक्षणको उद्देश्य रहेको छ ।

आर्थिक वर्ष २०७५।७६ को लेखापरीक्षण सम्पन्न भएपश्चात् जारी प्रारम्भिक प्रतिवेदन उपर प्राप्त प्रतिक्रियाका विषयहरु मिलान गरी कायम रहेका व्यहोरा समावेश गरी राय सहितको अन्तीम प्रतिवेदनजारी गरिएको छ । प्रतिबेदनमा दिएका सुझावहरुको कार्यान्वयनबाट स्थानीय तहमा रहेको सीमित स्रोत साधनको उपयोग गरी विकास निर्माण र सेवा प्रवाहमा मितब्ययीता, दक्षता र प्रभावकारीता आउने अपेक्षा गरिएको छ । फलस्वरुप स्थानीय तहको कार्यसम्पादनमा जवाफदेहिता र पारदर्शीता प्रर्बद्धन हुने विश्वास लिइएको छ ।

लेखापरीक्षणबाट मूलतः स्थानीय तहमा प्राप्त हुने अनुदान, आन्तरिक आय र राजश्व बाँडफाँडको प्रक्षेपण यथार्थपरक नरहेको, आन्तरिक आयतर्फ सङ्कलन न्यून रहेको, बजेट अनुशासन कमजोर रहेको, अबण्डा बजेट राखेको, खर्च पश्चात् बजेट तथा कार्यक्रम संशोधन गरी अनुमोदन गर्ने गरेको, वर्षान्तमा बढी खर्च गरेको, अत्याधिक प्रशासनिक खर्च गरेको, वितरणमूखी खर्चको बाहुल्यता रहेको जस्ता प्रबृति देखिएका छन । विकास निर्माणतर्फ योजना प्राथामिकीकरण नगरेको, साना तथा टुक्रे आयोजनाको छनौट गरेको, जटिल प्रकृतिका कार्यहरु समेत उपभोक्ता समितिबाट गराएको, तोकिएबमोजिम जनसहभागिता नजुटेको, दीगो विकासका लक्ष्य अनुरुप योजना र कार्यक्रम तर्जुमा नगरेको, दीर्घकालीन विकासको खाका तर्जुमा नभएको जस्ता समस्या रहेका छन् । स्थानीय तहको आन्तरिक व्यवस्थापनतर्फ आवश्यक शीपयुक्त जनशक्तिको कमी रहेको, सेवा प्रवाहमा अपेक्षित सुधार हुन नसकेको, स्रोत, साधन र सम्पत्तिको दुरुस्त अभिलेख नरहेको, सञ्चालित योजना, कार्यक्रम, सेवा प्रवाहको अभिलेख नराखेको, लेखाङ्कन तथा समग्र प्रतिवेदन प्रणाली र आन्तरिक नियन्त्रण कमजोर रहेको छ । साथै आन्तरिक लेखापरीक्षण भरपर्दो र प्रभावकारी नभएको पाइएको छ । गत विगतमा लेखापरीक्षणबाट औंल्याएका व्यहोराहरु सुधार तथा बेरुजू उपर अपेक्षित रुपमा आवश्यक कारबाही भए गरेको समेत देखिएन ।

समय र जनशक्तिको सीमितताको बावजुद यथासम्भव स्थानीय तहको कार्यस्थलमा नै उपस्थित भई लेखापरीक्षण गर्ने प्रयास गरिएको थियो । लेखापरीक्षणको क्रममा स्थानीय तहका प्रमुख सहितका पदाधिकारीहरुसँग छलफल समेत गरिएको थियो । लेखापरीक्षण प्रतिवेदनमा उल्लेख भएका ब्यहोराको कार्यान्वयनबाट स्थानीय तहको वित्तीय ब्यवस्थापनमा सुधार हुने, भौतिक पूर्वाधार र सेवा प्रवाहमा सुधार हुने अपेक्षा गरेको छु । स्थानीय तहको लेखापरीक्षणमा सहयोग पुऱ्याउने स्थानीय तहका सबै पदाधिकारी तथा कर्मचारीहरु र लेखापरीक्षण तथा प्रतिवेदन तयारीमा संलग्न यस कार्यालयका कर्मचारीहरु सबैलाई धन्यवाद ज्ञापन गर्दछु । आगामी दिनमा समेत यस्तै सहयोगको अपेक्षा गर्दछु ।

२०७७ आषाढ २७ गते ।

महालेखापरीक्षकको कार्यालय
Office of the Auditor General

Phone: 4258174
4266034
4255707
A.G. Fax : 977-1-4268309
Fax : 977-1-4262798
Post Box : 13328
बबरमहल, काठमाडौं, नेपाल

(वागमती तथा गण्डकी प्रदेश लेखापरीक्षण महानिर्देशनालय)

पत्र संख्या : २०७६।७७
च.नं :

मिति: २०७७।३।२५

श्री अध्यक्षज्यू,
मर्स्याङदी गाउँपालिका,
लमजुङ ।

विषय : लेखापरीक्षण प्रतिवेदन ।

कैफियत सहितको राय : हामीले मर्स्याङदी गाउँपालिकाको २०७५।७६ को वित्तीय विवरण र त्यससंग सम्बन्धित आय व्यय विवरण तथा लेखा टिप्पणीहरुको लेखापरीक्षण गरेका छौं ।

हाम्रो रायमा, यस प्रतिवेदनको कैफियत सहितको राय व्यक्त गर्ने आधार खण्डमा उल्लेख भएका विषयले पार्ने असर बाहेक, पेश भएको २०७६ आषाढ ३१ मा समाप्त भएको २०७५।७६ को वित्तीय विवरण र त्यससंग सम्बन्धित अन्य बिबरणले स्थानीय तहसंग सम्बन्धित प्रचलित कानूनबमोजिम सारभूतरुपमा सहि तथा यथार्थ अवस्था चित्रण गर्दछ ।

कैफियत सहितको रायव्यक्त गर्ने आधार :

१. गाउँपालिकाले महालेखापरीक्षकबाट स्वीकृत नेपाल सार्बजनिक क्षेत्र लेखामानको ढाँचा प्रयोग गरी वित्तीय बिबरण तयार गरेको छैन ।
२. लेखापरीक्षणबाट रु.२ करोड ३२ लाख १४ हजार बेरुजू देखिएको छ । सोमध्ये असुल गर्नुपर्ने रु.११ लाख ९० हजार, प्रमाण कागजात पेश गर्नुपर्ने रु.५ लाख ९५ हजार, नियमित गर्नुपर्ने रु.२ करोड १४ लाख २९ हजार रहेको छ ।
३. लेखापरीक्षणमा देखिएका व्यहोराहरुका सम्बन्धमा मिति २०७६।०९।१४ मा जारी गरिएको प्रारम्भिक प्रतिवेदन उपर प्राप्त प्रतिक्रिया सहितका प्रमाण कागजातका आधारमा फछ्र्यौट भएका दफाहरु हटाई कायम व्यहोराको अन्तीम प्रतिवेदन पाना सत्र (१७) यसैसाथ संलग्न छ ।
४. आम्दानी तथा खर्चको स्रेस्ता नगदमा आधारित लेखा प्रणाली अवलम्बन गरेकोले पालिकाको पेश्की बाहेक सम्पत्ति तथा दायित्व यकीन हुने कुनै जानकारी खुलाएको छैन ।

हाम्रो लेखापरीक्षण कार्य नेपालको संविधान, लेखापरीक्षण ऐन तथा महालेखापरीक्षकको कार्यालयले अवलम्वन गरेका सरकारी लेखापरीक्षण मानदण्ड, मार्गदर्शन तथा लेखापरीक्षणसंग सम्बन्धित अन्य प्रचलित कानून बमोजिम गरिएको छ । वित्तीय विवरण तयार गर्ने स्थानीय तह संग हामी स्वतन्त्र छौं । त्यसका लागि स्वीकृत आचार संहिता अनुसार हामीले काम गरेका छौं । लेखापरीक्षणको क्रममा प्राप्त गरेका लेखापरीक्षण प्रमाणहरु हाम्रो राय व्यक्त गर्ने आधारका लागि पर्याप्त र उपयुक्त छन् भन्ने कुरामा कार्यालय विश्वस्त छ ।

वित्तीय विवरण उपर व्यवस्थापन र लेखा उत्तरदायी अधिकारीको जिम्मेवारी : आर्थिक कार्यविधि तथा वित्तीय उत्तरदायित्व ऐन,२०७६, स्थानीय सरकार संचालन ऐन, २०७४ तथा अन्य प्रचलित कानुन बमोजिम सही र यथार्थ हुने गरी वित्तीय विवरण तयार गर्ने तथा जालसाजी वा अन्य गल्तिका कारण वित्तीय विवरण सारभूत रुपमा गलत आँकडा रहित स्वरुपमा बन्ने गरी आवश्यक आन्तरिक नियन्त्रण प्रणाली लागु गर्ने जिम्मेवारी पालिका व्यवस्थापनमा रहेको छ । गाउँकार्यकारिणी, गाउँपालिका अध्यक्ष र प्रमुख प्रशासकिय अधिकृत गाउँपालिकाको वित्तीय प्रतिवेदन प्रकृयाको अनुगमनका लागि जिम्मेवार रहेका छन् ।

वित्तीय विवरणको लेखापरीक्षण उपर लेखापरीक्षकको जिम्मेवारी : वित्तीय प्रतिवेदन समग्रमा जालसाजी वा अन्य गल्ति समेतका कारण सारभूत रुपमा गलत आँकडा रहित रहेको होस् भनि उचित आश्वस्तता प्राप्त गरी राय सहितको लेखापरीक्षण प्रतिवेदन जारी गर्नु लेखापरीक्षणको उद्देश्य हो । लेखापरीक्षणमा उचित आश्वस्तताले सामान्य स्तरको आश्वस्तता सम्म प्रदान गरेको हुन्छ, तर लेखापरीक्षण ऐन तथा महालेखापरीक्षकको कार्यालयले अवलम्वन गरेका सरकारी लेखापरीक्षण मानदण्ड, मार्गदर्शन तथा लेखापरीक्षण संग सम्बन्धित अन्य प्रचलित कानून बमोजिम गर्ने लेखापरीक्षण सम्पादन भएकै अवस्थामा पनि सबै प्रकारका जालसाजीजन्य वा अन्य गल्ति पत्ता लगाउन सक्ने निश्चितता भने हुदैन । वित्तीय विवरणका उपयोगकर्ताले सामान्यतया गर्ने आर्थिक निर्णयमा नै फरक पार्न सक्ने अवस्था देखिएका एउटै वा समग्रतामा हुने विशेष वा जालसाजीजन्य वा अन्य गल्तीलाई सारभूत रुपमा गलत आँकडा मानिएको छ ।

(वामदेव शर्मा अधिकारी)
नायब महालेखापरीक्षक

आर्थिक कारोबारको स्थिति

स्थानीय संचितकोष : स्थानीय सरकार संचालन ऐन, २०७४ को दफा ६९ र ७२ वमोजिम गाउँपालिकाले प्राप्त गरेको आय, अनुदान तथा सहायता र स्थानीय सरकार संचालनमा भएका व्ययहरु समावेश भएको आयव्यय हिसाव सहितको २०७५।७६ को संचित कोषको संक्षिप्त अवस्था निम्न वमोजिम रहेको छ ।

सि.नं.	आयतर्फ		सि.नं.	व्ययतर्फ	
	विवरण	जम्मा रकम		विवरण	रकम
१	**गत वर्षको जिम्मेवारी**		१	**चालु खर्च**	१८९४०३१८०.८१
	(क) नगद	०.००	२	**पूँजीगत खर्च**	१३४६२१९६९.६५
	(ख) बैंक	४९८८६४८२.१४			
२	**राजस्व (आन्तरिक आय)**		३	**वित्तीय व्यवस्था भुक्तानी**	
	क) आन्तरिक राजस्व	४३५६६३०.००		क) ऋण भुक्तानी	
	ख) राजस्व बाँडफाँड	५८८६७३०६.६१		ख) ब्याज भुक्तानी	
	ग) सडक वोर्ड			ग) अन्य भुक्तानी	
	ग) अन्य आय	६१५७२४.०	४.	**को.ले.नि.का.फिर्ता**	४८८१२४०.००
				प्रदेश राजस्व वाडफांड	२५६६२०.०
३	**वित्तीय हस्तान्तरण (संघ)**		५.	**लगानी**	
	क)वित्तीय समानीकरण अनुदान	७२४०००००.००		ऋण लगानी	
	ख) सशर्त अनुदान	१५६४५८०००.००		शेयर लगानी	
	घ) विशेष अनुदान		६	**धरौटी फिर्ता**	३२८७६६.००
४	**प्रदेश सरकारबाट प्राप्त अनुदान**		७	**कोष खर्च**	
	क)वित्तीय समानीकरण अनुदान	१०९७१७३८.००	८	**गत वर्षको सर्शत फिर्ता**	
	ख) सामाजिक विकास मन्त्रालय (औषधि उपरकण खरिद)				
	ग) सर्वसिद्यधाम पञ्चकोट सशर्त अनुदान		९	**मौज्दात**	
	घ) प्रदेशबाट प्राप्त समपूरक अनुदान			क) नगद मौज्दात	
	ङ) पूर्वाधार कार्यालय पर्वतवाट प्राप्त समपुरक अनुदान			ख) बैंक मौज्दात	२९११२५२२.५८
५	**विषयगत निकायबाट प्राप्त रकम**				
	क) जेष्ठ नागरिक सम्मान तथा सामाजिक सुरक्षा भत्ता				
	ख) प्रधानमन्त्री रोजगार कार्यक्रम				
	घ) पर्यटन पूर्वाधार विकास कार्यक्रम				
	ङ) स्थानीय पूर्वाधार साझेदारी विकास कार्यक्रम				
६	**घट्टेखोला लघुविद्युत मर्मतका लागि प्राप्त**	५०००००.०			
७	**धरौटी आय**	१७०००६.००			
८	**जनसहभागिता (नगद)**	२३५५०००.००			
९	**अन्य विविध आय (राजश्व दाखिला गर्न वांकी)**	७५३५०.००			
१०	**अन्य विविध आय**	१९४८०६२.२९			
	जम्मा	**३५८६०४२९९.०४**		**जम्मा**	**३५८६०४२९९.०४**

दफा	भौ.नं., मिति र व्यहोरा	बेरुजू रकम
	कार्यालयको परिचय : स्थानीय नेतृत्वको विकास गरी विधायिकी, कार्यकारीणी र न्यायीक अधिकार सहितको स्थानीय शासन पद्धतिलाई सुदृढ गर्दै स्थानीय सरकारको निर्माण र संचालन गरी जनतालाई नजिकवाट प्रभावकारी सेवा र सुविधा प्रदान गर्न यस गाउँपालिकाको स्थापना भएको हो । यो गाउँपालिका गण्डकी प्रदेशमा अवस्थित छ र यस अन्तर्गत ९ वडाहरु, ४८ सभा सदस्य तथा १८५९० जनसंख्या रहेका छन् । यसको क्षेत्रफल ३९५ वर्ग किलोमिटर रहेको छ ।	
१.	**आन्तरिक नियन्त्रण प्रणाली**: स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा ७८ वमोजिम आन्तरिक नियन्त्रण प्रणाली तयार गरी लागु गर्नुपर्नेमा गरेको छैन । यस सम्वन्धी अन्य ब्यहोराहरु तपसिल अनुसार रहेका छन् । • सुशासन (व्यवस्थापन तथा सञ्चालन) नियमावली, २०६५ अनुसार नागरिक बडापत्रमा उल्लेखित सेवाहरुको कार्यान्वयन स्थिति अनुगमन गर्न अनुगमन संयन्त्र तर्जुमा गर्नु पर्ने र सार्वजनिक सुनुवाई गर्नुपर्नेमा गरेको छैन । • जिन्सी निरीक्षण प्रतिवेदनमा उल्लेख भए अनुसार विभिन्न मालसामान मर्मत तथा लिलाम गर्नु पर्नेमा गरेको छैन । • मूल्य अभिबृद्धि कर नियमावली, २०५३ को नियम ६क मा ठेक्का सम्झौता र कर भुक्तानीको जानकारी सम्बन्धित आन्तरिक राजस्व कार्यालयलाई समयमै नदिई आर्थिक वर्षको अन्त्यमा मात्र दिएको तथा इ- टिडिएस नगरेको, • स्वीकृत कार्यक्रम अनुसार चौमासीक खर्च गर्नुपर्नेमा कुल खर्च मध्ये अधिकांश रकम तेश्रो चौमासीकमा खर्च गरेको, • कार्यालयले उद्देश्य प्राप्तिमा आइपर्ने सम्भावित जोखिमहरु पहिचान गरी निराकरणका प्रयास गरेको अभिलेख नराखेको, • वार्षिक कार्यक्रम अनुसार अनुगमन मूल्यांकन प्रतिवेदन दिने नगरेको, • स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा १३ बमोजिम पालिकाले आफ्नो क्षेत्रभित्रको निर्माण कार्य तथा अन्य सेवाको प्रयोजनको लागि निर्माण सामग्री, ज्याला, भाडा तथा महसुलको स्थानीय न्यूनतम दररेट आर्थिक वर्ष शुरु हुनु भन्दा पन्ध्र दिन अगावै तोकि सक्नु पर्नेमा नतोकेको, • कुनै रकमको भुक्तानी दिंदा रीत पुगेको वा नपुगेको जाँच गरी रसिद, बिल, भरपाईहरुमा सिलसिलेवार नम्बर राखी कार्यालय प्रमुखले तोकेको कर्मचारीले "भुक्तानी भएको" जनाउने छाप समेत लगाई दस्तखत गरी प्रमाणित गर्नु पर्नेमा सो अनुसार नगरेको, • स्थानीय सरकार संचालन ऐन, २०७४ को दफा ११ अनुसार आफ्नो क्षेत्रभित्रको आधारभुत तथ्यांक संकलन, अभिलेख र व्यवस्थापन आंशिक रुपमा गरेके भएता पनि सो सम्वन्धी कानुन, नीति, कार्यविधि तथा मापदण्ड नवनाएको, • सार्वजनिक खरिद नियमावली, २०६४ को नियम ७ र ८ मा वार्षिक खरिद गुरुयोजना र वार्षिक खरिद योजना तयार गर्नुपर्नेमा तयार नगरेको, • ठेक्काहरुको विस्तृत विवरण देखिने गरी ठेक्का खाता र कन्टिजेन्सी खाता नराखेको, • स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा ७४ (२) अनुसार सार्वजनिक खरिद नियमावली वनाइ लागु गर्न सक्ने व्यवस्था भएकोमा नबनाएको, • सार्वजनिक खरिद नियमावली, २०६४ को नियम ९७ अनुसार यस वर्ष कार्यसम्पन्न भएका आयोजना तथा कार्यक्रमहरु उपभोक्ता समितिलाई हस्तान्तरण गर्नुपर्नेमा नगरेको,	

	• निर्माण कार्यहरुको लागत अनुमान स्वकृति, कार्यसम्पन्न प्रतिवेदन आदिमा मिति र कर्मचारीको नाम उल्लेख नगरेको, • खर्च संकेत वर्गिकरण र व्याख्या अनुसार वार्षिक कार्यक्रम तयार गरेर लेखांकन गर्नुपर्नेमा उक्त कार्य नगरेको, • निजामती सेवा ऐन २०४९ वमोजिम कार्य विवरण वनाई लागु नगरेको, • वातावरण संरक्षणको एकिकृत दिर्घकालीन योजना तयार नगरेको, • मन्त्रालयको मिति २०७३।१२।२५ को परिपत्र अनुसार यस गाउँपालिकामा समाहित भएका साविकका गाउँ विकास समितिको नाममा रहेको पेश्की तथा बेरुजूको लगत तयार गर्नुपर्नेमा नगरेको, • उपभोक्ता समितिवाट गरीएका धैरै काममा खर्चका प्रमाण परिक्षण गर्दा केहीमा मु.अ.करमा दर्ता नभएका फर्मको विल राखेको, • उपभोक्ता समितिबाट गरिएका अधिकांश निर्माण कार्यहरुमा जनसहभागिताको अंश नरहेको, • प्रत्येक कार्यालयले एक आर्थिक वर्षको अवधिभित्र भएको आफ्नो आर्थिक कारोवारको अनुसुची १४ बमोजिमको ढांचामा वार्षिक प्रतिवेदन तयार गर्नुपर्नेमा नगरेको, • वजेट तथा वार्षिक कार्यक्रम अनुसारको प्रगति तयार नगरेकोले वजेट, शशर्त तथा विषयगत अनुदानको कार्यक्रम कार्यान्वयनमा आए नआएको संवन्धमा एकिन हुन नसकिएको, • निजामती सेवा ऐन, २०४९ को दफा ७ ख (२) बमोजिम तलवी प्रतिवेदन पारीत गराएर मात्र तलव भत्ता भुक्तानी गर्नुपर्नेमा कार्यालयले कृषि, पशु तथा स्वास्थ्य सेवामा कार्यरत कर्मचारीहरुको तलवी प्रतिवेदन पारीत नगरी खर्च लेखेको, • आर्थिक कार्यविधि नियमावली, २०६४ मा भएको व्यवस्था अनुसार प्रथम चौमासीकमा ठेक्का लगाइसक्नुपर्नेमा कार्यालयले दोश्रो चौमासिकमा २ वटा र तेश्रो चौमासिकमा १ वटा ठेक्का लगाएको देखियो । कार्यालयले आर्थिक कार्यविधि नियमावलीमा व्यवस्था अनुसार प्रथम चौमासिकमानै ठेक्का वन्दोवस्त गर्नुपर्ने देखिन्छ ।	
२.	**सार्वजनिक सुनुवाई** : स्थानीय सरकार संचालन ऐन २०७४ को दफा ७८ (५) मा स्थानीय तहले आफ्नो कार्यालयबाट सम्पादन हुने कार्य मितव्ययी एबं दक्षतापुर्बक सँचालन गर्न अनुगमन एबं सार्वजनिक परीक्षण, सामाजिक परीक्षण तथा सार्वजनिक सुनुबाई जस्ता कार्यक्रम सँचालन गर्नुपर्ने उल्लेख छ । गाउँपालिकाबाट संचालित योजनाहरुको अनुगमन गर्ने कार्य गरेता पनि सवै योजनाको सार्वजनिक सुनुवाई संचालन गरेको देखिएन । जसबाट बित्तिय पारदर्शिता र जबाफदेहिताको पालना भएको छ भन्न सकिएन । ऐनको व्यबस्था कार्यान्वयन हुनुपर्दछ । सार्बजनिक सुनुबाई, सार्वजनिक तथा सार्वजनिक परीक्षण के, कति आयोजनामा भयो जानकारी पेश हुन आएन ।	
३.	**आयोजना हस्तान्तरण** : सार्वजनिक खरिद नियमावली, २०६४ को नियम ९७(१२) बमोजिम निर्माण कार्य सम्पन्न भएपछि सार्वजनिक निकायले सोको रेखदेख, मर्मत सम्भार गर्ने जिम्मेवारी समेत तोकी आयोजनाको स्वामित्व उपभोक्ता समिति वा लाभग्राही समुदायलाई नै हस्तान्तरण गर्नु पर्ने व्यवस्था छ । यो बर्ष उपभोक्ता समितिबाट सम्पन्न गरेको कुनै पनि आयोजना नियमावलीको व्यबस्था बमोजिम हस्तान्तरण गरको देखिएन । जसबाट सम्पन्न आयोजनाको मर्मत, रेखदेख तथा उचित संरक्षण हुन नसकि लगानी खेर जान सक्ने देखिन्छ ।	
४.	**निर्माण कार्यको लगत:** सार्वजनिक खरिद नियमावली, २०६४ को नियम ९७ उपनियम (११) मा निर्माण कार्य सम्पन्न गरिसकेपछि सार्वजनिक निकायलाई प्राप्त भएको भौतिक संरचनाहरुको विवरण खुलाई अभिलेख राख्नुपर्ने व्यवस्था भएकोमा नगरपालिकाले यस वर्ष संचालन गरेको योजना निर्माण कार्यको लगत राखेतापनि विगत वर्षदेखि भएको कार्यको लगत अद्यावधिक गरेको देखिएन ।	

	नगरपालिकाले गतविगत वर्ष देखि संचालन भएको कार्यक्रमबाट निर्माण गरेको भौतिक संरचनाहरु समेतको लगत राख्ने व्यबस्था गरी निर्माण कार्यको लगत व्यवस्थापन गर्नुपर्ने देखिन्छ ।	
५.	**जग्गा उपयोग मापदण्ड -** स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा २७ बमोजिम स्थानीय तहले भू- जोखिम संवेदनशीलताका आधारमा जग्गाको उपयोग सम्बन्धी मापदण्ड तोक्नुपर्ने र त्यस्तो मापदण्डको अधीनमा रही तोकेको क्षेत्रमा मात्र भवन निर्माण गर्न स्वीकृति दिन सक्ने व्यवस्था छ । नगरपालिकाले जग्गाको उपयोग सम्बन्धी मापदण्ड बनाई लागू गरेको देखिएन । स्थानीय तहले आफ्नो सबै क्षेत्र वा कुनै क्षेत्र तोकी त्यस्तो क्षेत्रमा बन्ने भवनहरुको लागि जग्गा तथा भवनको प्रकृति, समान ढाँचाको नमूना नक्सा तयार गर्न र सेवाग्राहीको लागि आफ्ना प्राविधिक कर्मचारीबाट नक्सा तयार गराई निःशुल्क उपलब्ध गराउने व्यवस्था रहेकोमा कार्यान्वयन भएको देखिएन । जग्गाको उपयोग सम्बन्धी मापदण्ड तोकी जग्गा तथा भवनको प्रकृति बमोजिम नक्सा तयार तथा स्वीकृतिको व्यवस्था अपनाउनु पर्दछ ।	
६.	**सेवा प्रवाह** : स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को परिच्छेद ३ मा गाँउपालिका तथा वडा कार्यालयको काम कर्तव्य र अधिकारको व्यवस्था छ । गाउँपालिकाबाट प्राप्त विवरण अनुसार यस वर्ष जन्म दर्ता ७४७, विवाह दर्ता, २५७ मृत्यु दर्ता २०१, नाता प्रमाणित ३०३ घरवाटो शिफारिश ३४३ नागरीकता शिफारिश ६९१, सम्वन्ध विच्छेद ६, बसाई सराई ७४, अन्य २१८९ वटा दर्ता गरेको पाइयो । अन्यमा २१८९ वटा देखाइएकोमा अन्य कुन कुनमा हो भनी यकिन हुन सकिएन् । गाउँपालिकाले पञ्जीकरण दर्ता तथा सिफारिश सम्बन्धमा अभिलेख राखेको छैन । गाउँपालिकाले ऐन बमोजिम सोको अभिलेख व्यवस्थित गर्नु पर्दछ ।	
७.	**सम्पत्ति हस्तान्तरण :** स्थानीय सरकार संचालन ऐन, २०७४ को दफा ९७, ९८ र १०४ अनुसार विषयगत कार्यालयको चल अचल सम्पत्ति, दायित्व तथा अभिलेख त्यसरी कायम भएका गाउँपालिका वा नगरपालिकामा स्वतः हस्तान्तरण हुने व्यवस्था छ । यसरी हस्तान्तरण हुने सम्पूर्ण सम्पत्तिको अभिलेख तथा जिन्सी लगत खाता २०७६ आषाढ मसान्तभित्र स्थानीय तहले तयार गरी प्रतिवेदन तयार गर्नुपर्ने व्यवस्था गरेकोमा गाउँपालिकाले सम्पत्तिको अभिलेख तथा जिन्सी लगत तयार नगरेको, कम्प्यूटर, ल्यापटप, प्रिन्टर, मोवाइल फोन सेट र अन्य फर्निचर जस्ता मूल्यवान सम्पत्तिहरुको जिम्मेवारी सार्ने गरेको पाइएन । यसरी जिन्सी मालसामानहरुको आम्दानी नजनाउँदा जिन्सी मालसामानहरु हराउन, हिनामिना हुन सक्ने हुदाँ खरिद गरिएका मालसामानहरुको प्रकृति अनुसार सम्वन्धित जिन्सी खातामा आम्दानी जनाई जिन्सी खाता अद्यावधिक गर्नुपर्दछ ।	
८.	**दररेट निर्धारण :** स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा १३ मा गाउँपालिका तथा नगरपालिकाले आफ्नो क्षेत्रभित्रको निर्माण कार्य तथा अन्य सेवाको प्रयोजनको लागि निर्माण सामाग्री, ज्याला, भाडा ताथ महसुलको स्थानीय न्यूनतम दररेट प्रत्येक आर्थिक वर्ष शुरु हुनुभन्दा १५ दिन अगावै तोकी सक्नुपर्ने व्यवस्था रहेको छ । नगरपालिकाले उल्लेखित कुनै पनि आइटमको न्यूनतम दररेट तोकेको पाइएन । ऐनमा भएको व्यवस्थाको पालना गर्नेतर्फ नगरपालिकाले ध्यान दिनुपर्दछ ।	
९.	**लक्ष्य प्रगतिको स्थिति -** आर्थिक कार्यविधि नियमावली, २०६४ को नियम २४ मा चौमासिक प्रगती विवरण पेश गर्ने व्यवस्था छ । कार्यालयले उपर्युक्त नियम बमोजिम अनुसूची-२ बमोजिमको ढाँचामा प्रगती विवरण दिएको देखिएन । कार्यालयबाट प्राप्त विवरण अनुसार २८३ कार्यक्रम मध्य २७८ कार्यक्रम सम्पन्न भएको र ५ वटा कार्यक्रममा शून्य प्रगति रहेको पाइयो । कार्यालयले अनुसूची २ वमोजिमको ढांचामा प्रगति प्रतिवेदन तयार गर्नुपर्ने देखिन्छ ।	
१०.	**चौमासिक खर्चः** आर्थिक कार्यविधि नियमावली, २०६४ को नियम २३ वमोजि स्विकृत भएको कार्यक्रममा नियम २५ बमोजिम चौमासिक प्रगति विवरण वनाई पेश गर्नुपर्ने र चौमासिक कार्यलक्ष्य तथा कर्याक्रम वमोजिम कार्यसम्पादन सम्पन्न गरी कर्यक्रम कार्यान्वयन गर्नुपर्ने व्यवस्था छ । कार्यालयले उपलव्ध गराएको विवरण अनुसार प्रथम चौमासिकमा ६.२ प्रतिशत, दोश्रो चौमासिकमा १३.४३ प्रतिशत र तेश्रो चौमासिकमा ८१ प्रतिशत खर्च गरेको देखिएको छ । यसरीनै आषाढ महिनामा ३३.५७ प्रतिशत खर्च देखिनुले आषाढमा आएर खर्चको चाप वढेको देखिएकोले सन्तुलित खर्च व्यवस्थापन भएको देखिएन ।	

११. **ठेक्का प्रतिस्पर्धा** – सार्वजनिक खरिद ऐन, २०६३ को ६१(झ) र ६२(च) मा प्रतिस्पर्धाको लाभबाट वञ्चित गर्ने गराउने उद्देश्यले बोलपत्र वा प्रस्ताव पेस गर्नुभन्दा अघि वा पछि मिलेमतो गर्न वा गुटवन्दीमा संलग्न हुन नहुने उल्लेख छ । त्यस्तै गरी सोही ऐनको दफा २६(६) मा कुनै बोलपत्रदाताले आपसमा मिलेमतो गरी बोलपत्र दाखिला गरेको प्रमाणित भएमा त्यस्ता बोलपत्रहरु रद्द हुने व्यवस्था छ । यस कार्यालयबाट ठेक्का व्यवस्था गरेकोमा न्युन मात्रामा वोलपत्र फाराम विक्री भएको, लागत अनुमानको हाराहारीमा ठेक्का कवोल गरी सम्झौता भएको देखिंदा प्रतिस्पर्धा कम हुन सक्ने तथा निर्माण व्यवसायी विच आपसमा मिलेमतो भएको हुन सक्ने भएकोले ठेक्का कार्यलाई पूर्ण प्रतिस्पर्धा हुने व्यवस्था गरिनुपर्दछ । तथा इ- विडिङ गर्ने तर्फ कार्यालयको ध्यान जानुपर्ने देखिन्छ ।

कामको विवरण	निर्माण व्यससायीको नाम	लागत अनुमान	संझौता रकम	घटी प्रतिशत	वोलपत्र विक्रि	वोलपत्र दाखिला	कैफियत
स्टिल पार्टस खरिद	एस.के.इन्जिनयरिङ्ग प्रा.लि.	१७९३८४२	१७९२०६०	०.०९	१	१	न्यून प्रतिस्पर्धा भएको
फाइवर सिरक खरिद		६८७७४८.९०	६६१८२७.३२	३.७६	३	३	,,

प्रतिस्पर्धामा स्वीकृत भएका ठेककाहरु ०.०९ प्रतिशतसम्म कम कबोलमा संझौता भई कार्य सम्पन्न भएका छन । इ-विडिङ नगर्दा न्यून प्रतिस्पर्धा हुने देखिएकोले ठूला ठेक्का प्रतिस्पर्धामा कार्यालयले इ-विडिङ गर्ने तर्फ ध्यान दिनुपर्दछ ।

१२. **बरबुझारथ :** मन्त्रालयको मिति २०७३।१२।२५ को आर्थिक कारोबार तथा खाता सञ्चालन सम्बन्धमा थप स्पष्ट पारिएको परिपत्रको दफा १७ बमोजिम गाउँपालिका तथा गाउँपालिकामा समाहित भएका साविकका गाउँ विकास समिति तथा गाउँपालिकाको नाममा रहेको पेश्की तथा बेरुजु अभिलेख समायोजन भएको गाउँपालिकामा कायम गरी नियमानुसार पेश्की फछ्र्यौट तथा बेरुजु सम्परीक्षण कार्य गर्नुपर्नेमा यस गाउँपालिकामा समाहित भएका साबिकका विषयगत कार्यालयको बेरुजू लगत तथा सम्परीक्षणको अभिलेख गाउँपालिकाले एकिन गरी अध्यावधिक नगरेकोले गाउँपालिकाले उक्त व्यवस्थाको कार्यान्वयन गर्नुपर्दछ ।

१३. **कर कट्टीको जानकारीः** आयकर ऐन, २०५८को दफा ९०मा अग्रिम कर कट्टी गर्नु पर्ने प्रत्येक व्यक्तिले प्रत्येक महिना समाप्त भएको पच्चीस दिनभित्र विभागले तोकेको तरिका र ढाँचामा विभागमा विवरण दाखिला गर्नुपर्ने उल्लेख छ । गाउँपालिकाले उपभोक्ता समितिहरुबाट भुक्तानीको सिलसिलामा कर कट्टी गरी राजस्वमा दाखिला गर्ने गरेकोमा सोको विवरण सम्वन्धित आन्तरिक राजस्व कार्यालयलाई पठाउने गरेको देखिएन ।

१४. **अवकाश कोष :** स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा९१ वमोजिम स्थानीय तहले स्थानीय सेवाका कर्मचारीले निजको सेवा शर्त तथा कानून वमोजिम अवकास हुँदा प्राप्त गर्ने योगदानमा आधारित उपादान, औषधिउपचार लगायतका सुविधा उपलव्ध गराउन अवकाश कोषको स्थापना गर्ने व्यवस्था छ । गाउँपालिकाले यो वर्ष अवकाश कोषको लागि बजेट व्यवस्था गरेको र दाखिला गरेको देखिएन ।

१५. **नक्शा पासः** स्थानीय सरकार सन्चालन ऐन २०७४ को दफा २७ मा गाउँपालिकाबाट नक्सा पास नगराई भवन निर्माण गर्न नहुने व्यवस्था रहेकोमा कार्यालयले नक्शा पास गर्ने व्यवस्था कार्यान्वयनमा ल्याएको देखिएन । यसले गर्दा सडक सीमा, बन, सरकारी तथा सार्वजनिक अतिक्रमणबाट जोगाउन र व्यवस्थित तथा सुरक्षित बसोवासको लागि नक्सापास सम्वन्धी कार्यविधि बनाई क्रमशः लागू गर्नु पर्दछ ।

१६. **बेरुजू फछ्र्यौट नगरेको :** आर्थिक कार्यविधि नियमावली, २०६४ को नियम ९८ मा लेखापरीक्षणबाट कायम भएका बेरुजू प्रमाण पेश गरी वा नियमित गरी गराई वा असूलउपर गरी फछ्र्यौट गर्ने दायित्व जिम्मेवार व्यक्ति वा कार्यालय प्रमुखको हुने व्यवस्था भएकोमा यस आ.व.मा विगत वर्षहरुमा

	औल्याईएका बेरुजू फछ्र्यौट गर्नेतर्फ कार्यालयले पहल गरेको पाइएन । नियमावलीको पालना गर्नेतर्फ गाउँपालिकाले ध्यान दिनुपर्दछ ।	
१७.	**अनुगमन तथा भ्रमण खर्च :** भ्रमण खर्च नियमावली, २०६४ को नियम २१ मा भ्रमण खटिने पदाधिकारी वा कर्मचारीले भ्रमण गरेपछि सो को अभिलेख अनुसूची ६ को ढाँचामा राख्नुपर्ने तथा भ्रमणलाई विश्वसनीय वनाउन आवस्यकता अनुसार आन्तरीक नियन्त्रण प्रणालीको थप व्यवस्था गर्नुपर्ने उल्लेख छ । नियम १९ मा जिल्लाभित्रको ठाउँको दुरीको विवरण राख्नुपर्ने उल्लेख छ । कार्यालयले यस वर्ष विषयगत शिर्षक तथा कन्टिन्जेन्सी वाहेक चालू खर्च शिर्षकवाट समेत खर्च लेखेको छ तर भ्रमणको उद्धेश्य, अनुगमन तथा भ्रमण प्रतिवेदन, भ्रमण अभिलेख, दुरीको विवरण, सवारी साधनको टिकट राखेको छैन । जसले गर्दा अनुगमन तथा भ्रमणको सहि सदुपयोग भएको छ भन्ने आधार रहेन । यसमा सुधार गर्नुपर्ने देखिन्छ ।	
१८.	**कर्मचारी व्यवस्था :** निजामति सेवा ऐन, २०४९ बमोजिम कर्मचारी पदपूर्ति र व्यवस्थापन गर्नुपर्ने व्यवस्था छ । गाउँपालिकामा कूल दरवन्दी ४७ रहेता पनि पदपूर्ति १५ जना मात्र रहेको देखियो । २ अधिकृत सहित ३२ पद रिक्त रहेका छन । तीमध्ये २१ जना करारमा राखी कार्य संचालन गरिएको छ । यसरी स्वीकृत दरवन्दी पदपूर्ति नभएको र अधिकांश पदहरुमा करार सेवामा कर्मचारी राखी सेवा प्रवाह भएकोले जनतालाई प्रभावकारी सेवा प्रदान गर्न समेत असुविधा हुनाले पदपूर्ति गर्नेतर्फ गाउँपालिकाले ध्यान दिनुपर्दछ ।	
१९.	**मनोरञ्जन कर -** स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा ६४ बमोजिम सिनेमा, भिडियो हल, सांस्कृतिक प्रदर्शन हल, संगीत, थियटर मनोरञ्जन प्रदर्शन स्थल, ऐतिहासिक स्थलको प्रवेश शूल्कमा कर लिनूपर्ने व्यवस्था छ । आर्थिक वर्ष २०७५।७६ मा गाउँपालिकाले यस शीर्षकमा कर संकलन गरेको देखिएन । पालिकाको क्षेत्रभित्रवाट उठ्नु पर्ने मनोरञ्जन कर लगायतका करहरु पहिचान तथा एकिन गरी असुल गर्नुपर्दछ ।	
२०.	**योजना र कार्यान्वयन -** स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा २४ बमोजिम स्थानीय तहले योजना बनाउँदा सहभागितमूलक, उत्पादनमूलक र प्रतिफल प्राप्त योजना छनौट गरी प्राथमिकिकरण गर्नुपर्ने व्यवस्था छ । साथै योजना बनाउँदा मध्यम तथा दीर्घकालीन प्रकृतिका आयोजनाहरुको सूची समेत तयार गरी कार्यान्वयनमा ल्याउनु पर्ने व्यवस्था छ । कार्यालयले योजना छनौट गर्दा ऐनमा भएको व्यवस्था अनुरुप दीर्घकालीन प्रकृतिका ठुला योजना छनौट नगरी सानासाना र टुक्रे-टुक्रे योजनामा बजेट व्यवस्था गरेको छ । ठुला योजना छनौटलाई प्राथमिकतामा राखिनुपर्दछ ।	
२१.	**नीति तथा कार्यक्रमको कार्यान्वयन स्थिति :** निकायको आ.व. २०७५/७६ को नीति तथा कार्यक्रममा उल्लेख भएका कार्यक्रम मध्ये कति उद्धेश्य पुरा भयो वा प्रगति प्राप्ति भयो र कुन कुन कार्यक्रम पुरा भएका छैनन भनि विश्लेषण गरेको छैन । नीति तथा कार्यक्रम र वजेटमा उल्लेखित व्यहोराको कार्यान्वयन संवन्धमा प्रतिवेदन तयार गर्नुपर्ने देखिन्छ ।	
२२.	**फोहोरमैला व्यवस्थापन :** फोहरमैला व्यवस्थापन ऐन, २०६८ को दफा ३ मा फोहोरको व्यवस्थापन गरी गाउँ, नगर सफा राख्ने जिम्मेवारी स्थानीय तहको हुने उल्लेख छ । कार्यालयले फोहोरमैला व्यवस्थापनको लागि देहायअनुसारका कार्यहरु गरेको छैन । ल्याण्डफिल साइटको दीर्घकालीन व्यवस्थापन र पूर्वाधार निर्माण भएको, फोहोरमैला व्यवस्थापन सम्बन्धमा उपयुक्त प्रविधिको अध्ययन अनुसन्धान गरी प्रविधि विकासको कार्य र “प्रदुषकले शुल्क तिर्ने” अवधारणा लागू गरी दीगो व्यवस्थापन गरेको, फोहोरमैला व्यवस्थापन गर्ने, कम्पोष्ट विनहरुको खरिद र वितरण कार्य, उपयुक्त प्रविधिको विकास र विस्तार गर्न पर्याप्त बजेट तथा जनशक्तिको उपलब्धता नभएको,	
२३.	**पदाधिकारी सुविधा :** नेपालको संविधान, २०७२ को धारा २२७ मा गाउँसभा र नगरसभाका सदस्यले पाउने सुविधा प्रदेश कानुन वमोजिम हुने उल्लेख छ । गण्डकी प्रदेशले स्थानीय तहका पदाधिकारी तथा सदस्यको सुविधा सम्वन्धी ऐन, २०७४ जारी गरेको छ । उक्त ऐनमा भएको व्यवस्था	

अनुसार गाउँपालिकाको सेवा सुविधा (बैठक भत्ता सम्बन्धमा व्यवस्था नभएको) समेत यस वर्ष अध्यक्ष, उपाध्यक्ष, वडा अध्यक्ष र सदस्यको पारीश्रमिकमा (भत्ता वाहेक) देहायअनुसार रु ५५ लाख ४६ हजार खर्च गरेको देखियो । स्थानीय तहका पदाधिकारी तथा सदस्यको सुविधा संवन्धी ऐन, २०७४ मा स्थानीय तहको आन्तरिक स्रोतलाई समेत आधार मानी मासिक सुविधा दिइने उल्लेख गरेको छ । आन्तरीक आय कुल रु.४३ लाख ५७ हजार रहेकोमा आन्तरीक आयले पदाधिकारीलाई तोकिएको सुविधा धान्न सक्ने समेत अवस्था छैन । अतः पालिकाले आन्तरीक आयका थप श्रोतको पहिचान गरी आन्तरीक आय सुदृढ गर्नुपर्ने देखिन्छ ।

२३.१.

सि.नं.	विवरण	अध्यक्ष	उपाध्यक्ष	वडा अध्यक्ष ९ जना	कार्यपालिका सदस्य ५ जना	सभाका सदस्य ३२ जना	जम्मा
१	मासिक सुविधा	३१०००	२६०००	१८०००	९०००	६०००	५४२९५२८
२	सञ्चार सुबिधा (मासिक दरमा)	१५००	१०००	८००	-	-	११६४००
	जम्मा						५५४५९२८

२४. **आन्तरिक आयतर्फ** : स्थानीय सरकार संचालन ऐन, २०७४ को परिच्छेद ९ मा पालिकाको वित्तिय अधिकार क्षेत्रको वारेमा व्यवस्था छ तथा आर्थिक कार्यविधि नियमावली, २०६४ को नियम ९,१०,१५ बमोजिम दैनिक तथा बार्षिक रुपमा प्राप्त भएको आय स्पष्ट देखिने गरी श्रेस्ता नरहेको, स्वीकृत म.ले.प.फा.न. १०८(क, ख) तथा २३ प्रयोगमा नरहेको, रसिद नियन्त्रण खाता नरहेको वडा कार्यालयहरुमा पठाएका र फिर्ता आएका रसिदको अद्यावधिक श्रेस्ता नरहेको रसिदको सिलसिलेवर नम्वर अनुसार उठेको आय र बैंक दाखिलाको रकम नभिडेको, समयमै रकम दाखिला गर्ने नगरेको, उठ्नु पर्ने, उठेको र दाखिला सम्वन्धमा निरीक्षण अनुगमन हुने नगरेको हुँदा यो वर्ष घरबाटो सिफारिस, सम्पत्तिकर, मालपोत रजिष्ट्रेशन शुल्क तथा अन्य आयबापत हुनुपर्ने वास्तविक आम्दानी एकिन गर्न सकिएन । यो वर्ष आन्तरिक आयवापत रु.४३,५६,६३० आम्दानी देखिएको छ । आवश्यक म.ले.प.फा.न हरु र श्रेस्ता अद्यावधिक गरी आन्तरिक आयलाई पारदर्शी गर्ने, गराउने र आयको उचित अभिलेखांकन तथा परिचालन गर्नेतर्फ पालिकाले ध्यान दिनु पर्दछ ।

२५. **सामाजिक सुरक्षा तर्फः** लेखापरीक्षण योजना, २०७६ बमोजिम सवैभन्दा बढी निकासा हुने प्रथम र पाचौं ठूलो वडाको श्रेस्ता परीक्षण गर्दा सामाजिक सुरक्षा भत्ता वितरणको सम्वन्धमा देखिएका व्यहोरा देहायअनुसार छन् :

२५.१. **तुलनात्मक विश्लेषण** : यस गाँउपालिकाले ९ वटै वडामा पहिलो तथा दोस्रो चौमासिकमा सामाजिक सुरक्षा भत्ता वितरण गर्दा बैंकिङ प्रणाली मार्फत नभई नगदै वितरण गरेको तथा दोश्रो र तेस्रो चौमासिकबाट सवै वडामा बैंकिङ प्रणालीबाट भत्ता वितरण गरिएको छ । बैंकिङ प्रणाली र नगद वितरण गर्दाको तुलनात्मक विश्लेषण गर्दा पहिलो चौमासिकमा वार्ड नं.८ को रु.१४१४२००। ,दोस्रो चौमासिकमा रु.११,२१,२००। र तेस्रो चौमासिकमा रु.११,६५,६००। खर्च भएको छ । यसरी हेर्दा पहिलो चौमासिक र दोस्रो चौमासिकको फरक रु. २९३०००। रहेको देखिन्छ भने दोस्रो र तेस्रो चौमासिकको फरक रकम रु.४४,४००। रहेको देखिन्छ । बैंकिङ प्रणाली मार्फत भत्ता वितरण गर्दाको तुलनामा लाभग्राहीलाई नगद वितरण गर्दा अस्वभाविक रुपले वढी भुक्तानी भएको देखिन्छ । यसमा कार्यालयले आन्तरीक छानविन गरी यथार्थ विवरण पेश गर्नुपर्दछ ।

२५.२. **लगत अद्यावधिक नगरी खर्च लेखेको :** सामाजिक सुरक्षा कार्यक्रम संचालन कार्यविधि, २०७५ को दफा ६ वमोजिम नाम दर्ता तथा नवीकरणवाट आगामी आर्थिक वर्षको लागि कायम हुन आएको लाभग्राहीहरुको संख्यात्मक विवरण प्रत्येक गाउँपालिका तथा नगरपालिकाले अनूसुची- ५ वमोजिमको ढाँचामा लगत अद्यावधिक गरी सोही अनुसार भुक्तानी गर्नुपर्ने प्रावधान छ । मर्स्याङदी गाउँपालिका अर्न्तगतका ९ वटै वडाहरुले भत्ता वितरण कार्यको लागि तोकिएको ढाँचामा चौमासिकगत लगत अद्यावधिक नगरी खर्च लेखेको पाइयो । यसरी भत्ता वितरण गर्दा वास्तविक लाभग्राहीहरुको संख्या एकिन गर्न नसकिने साथै कार्यविधिको परिपालना समेत नगरेको पाइयो । गाउँपालिकाले कार्यविधिको

	परिपालना गर्नेतर्फ ध्यान दिनुपर्दछ ।	
२५.३.	**असम्वधित व्यक्तिलाई भत्ता वितरण :** सामाजिक सुरक्षा कार्यक्रम संचालन कार्यविधि, २०७५ को दफा १६ को (ख) मा भत्ता वितरण गर्दा सम्वन्धित व्यक्तिलाई मात्र भत्ता वितरण गर्नुपर्ने र अन्य व्यत्तिलाई वितरण गरेको पाइएमा यसरी वितरण गर्ने र रकम बुझ्ने दुवैलाई प्रचलित कानून बमोजिम कारबाही हुने व्यवस्था छ । नगरपालिका अर्न्तगतका ९ वटा वडामध्ये नमुना छनौटको आधारमा २ वटा वडाको परीक्षण गर्दा अधिकांश लाभग्राही स्वयले नभई अन्य व्यक्तिले भत्ता बुझेको पाइयो । यसरी भत्ता वितरण गर्दा कार्यविधिको पालना नहुनुको साथै वास्तविक लाभग्राहीले भत्ता पाएको हो होइन सोको एकिन समेत नहुने हुदाँ गाउँपालिकाले कार्यविधिको पालना गर्नेतर्फ ध्यान दिनुपर्दछ ।	
२५.४.	**बैंक मार्फत भत्ता वितरण :** सामाजिक सुरक्षा कार्यक्रम संचालन कार्यविधि, २०७५ को दफा २२ मा सबै लाभग्राहीहरुलाई बैंक मार्फत भत्ता वितरण गर्नुपर्ने साथै ऐ कार्यविधिको दाफा २३ को (३) मा सामाजिक सुरक्षा विशेष वचत खाता सम्वन्धी व्यवस्था गरेको भएता पनि यस गाउँपालिकाका सवै वडाहरुमा हालसम्म पनि लाभग्राहीको बैंक खाता नखोलिएकोले कार्यविधिको पालना गर्नेतर्फ गाउँपालिकाले ध्यान दिनुपर्दछ ।	
२५.५.	**लाभग्राहीको नाम नवीकरण:** सामाजिक सुरक्षा कार्यक्रम संचालन कार्यविधि, २०७५ को दफा ७ को उपदफा (१) मा भत्ता प्राप्त गरिरहेका सवै प्रकारका लाभग्राहीहरुले आगामी आ.व.मा पनि भत्ता लिनका लागि तोकिएको ढाँचामा सो कार्यविधिको दफा ६ मा उल्लेखित समयावधि भित्र सम्वन्धित गाउँपालिका वा नगरपालिकामा दरखास्त दिनु पर्ने व्यवस्था छ । सो कार्यविधिको उपदफा (२) मा यसरी नविकरण नगर्ने लाभग्राहीले पछिल्लो आ.व.मा भत्ता नपाउने समेत उल्लेख गरेकोमा यस गाउँपालिकाले सोको परिपालना गरेको पाइएन । कार्यविधिको पालना गर्ने तर्फ गाउँपालिकाले ध्यान दिनुपर्दछ ।	
२५.६.	**मूल अभिलेख नराखेको** : सामाजिक सुरक्षा कार्यक्रम संचालन कार्यविधि, २०७५ को दफा १० को उपदफा (१) मा प्रत्येक गाँउपालिका वा नगरपालिकाले भत्ता पाउने लाभग्राहीको फोटो सहितको अनुसुची-५ बमोजिमको ढाँचामा मूल अभिलेख अद्यावधिक गरी राख्नुपर्ने साथै लाभग्राहीको तोकिए बमोजिमको विवरण निर्दिष्ट गरी समयावधिभित्र व्यवस्थापन सूचना प्रणाली (एम.आई.एस.) मा प्रविष्टि गर्नुपर्ने व्यवस्था भएकोमा यस गाउँपालिकाले सवै लाभग्राहीहरुको तोकिएको ढाँचामा अभिलेख राखेको पाइएन । गाउँपालिकाले कार्यविधिको पालना गर्ने तर्फ ध्यान दिनुपर्दछ ।	
२५.७.	**लाभग्राहीको नाम दर्ता** : सामाजिक सुरक्षा कार्यक्रम संचालन कार्यविधि, २०७५ को दफा ५ को खण्ड क मा जेष्ठ नागरिकले आफ्नो उमेर पुग्ने मिति उल्लेख गरी आगामी आर्थिक वर्षको लागि यस आ.व.मा नै तोकिएको म्यादभित्र दरखास्त दिनुपर्नेछ एंव दफा ६ को उपदफा (१) को खण्ड क मा आगामी आ.व.को फागुन मसान्तभित्र उमेर पुग्ने जेष्ठ नागरिकहरुले आगामी आ.व. मा उमेर पुग्ने मिति उल्लेख गरी प्रत्येक आर्थिक वर्षको श्रावण १ गतेदेखि पुस मसान्तभित्र नाम दर्ताको लागि दरखास्त दिनुपर्ने व्यवस्था भएकोमा नमुना छनोटको रुपमा २ वटा वडाको स्रेस्ता परीक्षण गर्दा अधिकांश लाभग्राहीहरुले समयावधिभित्र नाम दर्ता गराएको पाईएन् । कार्यविधिको पालना गर्नेतर्फ गाउँपालिकाले ध्यान दिनुपर्दछ ।	
२५.८.	**१८।२०७५।८।२-** नमुना छनौटको अधारमा वडा.३ को सामाजिकर सुरक्षा भत्ता वितरणको श्रेस्ता परीषण गर्दा नागरिकता नम्वर २३५३ भएकी डिल माया थापालाई अन्य जेष्ठ नागरिक तर्फ प्रथम चौमासिक निकासा दिंदा श्रावण देखि कार्तिक सम्मको रु.८०००।०० भत्ता वितरण गरेकोमा निजलाई पुन एकल महिला भनि रु.४०००।०० वितरण गरेको भर्पाइ पेश भएकोले दोहोरो भुक्तानी भएको रु.४०००।०० दरले तेस्रो चौमासिक सम्मको छानविन गरी अशुल गर्नु पर्ने रु.	१२०००

२६. **वित्तीय समानीकरण चालु :**

दोहोरो सुविधा : स्थानीय तहका पदाधिकारी तथा सदस्यको सुविधा सम्वन्धी ऐन, २०७४ को दफा ८ मा सरकारी कोषबाट निवृत्तिभरण पाएको व्यक्ति, पदाधिकारी वा सदस्यमा निर्वाचित वा मनोनयन भएमा त्यस्तो पदाधिकारी वा सदस्यले निवृत्तभरण वा ऐन बमोजिमको मासिक सुविधा मध्ये एउटा मात्र सुविधा पाउने व्यवस्था गरेको छ । गाउँपालिकाका वडा नं.९ का वडाध्यक्ष श्री नारायण बहादुर थापाले निजले पाउने निवृत्तिभरणको रकम र मासिक सुविधाको रकमको फरक रकम प्रतिमहिना रु.३६५६।०० का दरले लिएको पाइयो । दशै खर्च समेत १३ महिनाको बढी खर्च लेखेको जम्मा रकम रु.४७५२८।०० सम्वन्धितबाट असूल गरी संघीय संचित कोषमा दाखिला गर्नुपर्ने रु.... ४७५२८

२७. **पदाधिकारी वैठक भत्ता :** गण्डकी प्रदेश सरकारले जारी गरेको स्थानीय तहका पदाधिकारी तथा सदस्यको सुविधा संवन्धी ऐन, २०७४ मा स्थानीय तहका पदाधिकारीहरुको पारिश्रमिक तथा सेवा सुविधा सम्वन्धी व्यवस्था गरेको छ । ऐनको अनुसूची १ मा पदाधिकारीहरुको वैठक भत्ता सम्वन्धी व्यवस्था नभएकोमा गाउँपालिकाले नियमित वडा समितिको वैठक भत्ता वापतको रकम निम्नानुसारका पदाधिकारीहरुलाई भुक्तानी दिएकोले ऐनको विपरित खर्च लेखेको रकम सम्वन्धीतवाट असूल गर्नुपर्ने रु.... २४६५०

गो.भौ.न.र मिति	पदाधिकारीको पद/नाम/थर	वडा नं.	कुल रकम	पारिश्रमिक कर कट्टी	खुद भुक्तानी	कैफियत
६७,०७.२८	वडाध्यक्ष श्री नारायण बहादुर थापा	९	९०००	१३५०	७६५०	तीन महिनाको मात्र बुझेको
६७,०७.२८	वडा सदस्य श्री राम प्रसाद सुवेदी	९	८०००	१२००	६८००	आठवटा मिटिङको मात्र
६७,०७.२८	वडाध्यक्ष श्री प्रेम बहादुर वस्नेत	३	१२०००	१८००	१०२००	चार महिनाको मात्र बुझेको
	जम्मा		**२९०००**	**४३५०**	**२४६५०**	

माथि उल्लेखित बाहेकका पदाधिकारीहरुले पहिलो तीन महिनासम्म नियमित रुपमा लिएको पदाधिकारी वैठक भत्ताको रकम मंसिर महिनाको तलवबाट कट्टा गरी हिसाब मिलान भएको र सो पश्चात भत्ता वितरण नगरेकोले बेरुजू कायम गर्न नपर्ने ।

२८. **फिल्ड भत्ता :** नेपाल सरकार (मन्त्रीपरिषद)को निर्णयबाट २०७१।०४।०१ देखि लागू हुने गरी अनूसूची ११ मा कर्मचारीहरुको फिल्ड भत्ताको दर तोकिएको छ । गाउँकार्यपालिकाको मिति २०७५।०४।०६ को २५ औं बैठकको निर्णयबाट समेत गाउँपालिकामा कार्यरत प्राविधिक कर्मचारीहरुलाई मासिक फिल्ड भत्ताको दर तोकिएकोमा दरको तुलनात्मक अध्ययन गर्दा गाउँपालिकाले निर्णय गरेको दर ४४४ प्रतिशत भन्दा बढी रहेको पाइयो । निम्न कर्मचारीहरुलाई फरक दरमा निर्णय गरी दिएको रकम नियम संगत नदेखिएको रु... ५०७६००

क्र.स.	पद	कर्मचारीको नाम थर	२५ औं बैठकले निर्णय गरेको दर	अनूसूची ११को दर	फरक दर (मासिक)	जम्मा भुक्तानी भएको रकम वार्षिक
१.	इन्जिनियर	श्री दिपेश बस्नेत	१२०००	२७००	९३००	१११६००
२.	सब-इन्जिनियर	पासाङ्ग जिरेल	१०५००	२२५०	८२५०	९९०००
३.	सब-इन्जिनियर	विजय गुरुङ्ग	१०५००	२२५०	८२५०	९९०००
४.	सब-इन्जिनियर	विष्णु तामाङ्ग	१०५००	२२५०	८२५०	९९०००
५.	सब-इन्जिनियर	उमेश घले	१०५००	२२५०	८२५०	९९०००
	जम्मा		**५४०००**	**११७००**	**४२३००**	**५०७६००**

माथि उल्लेखित निर्णय भएको दरमा लमजुङ जिल्लास्थित ८ वटा स्थानीय तहमा समेत एकरुपता रहेको पाइएन् । अन्य पालिकाहरुमा ५०००।०० सम्म प्रति महिना दिने गरी निर्णय भएकोमा फिल्ड भत्ताको सम्वन्धमा संघीय कानूनसंग नबाँझिने गरी स्पष्ट मापदण्ड वनाई

खर्च लेख्नु पर्दछ ।

२९. **अनुगमन भत्ता :** गण्डकी प्रदेश स्थानीय तहका पदाधिकारी तथा सदस्यको सुविधा सम्वन्धी ऐन, २०७४ को अनुसूची १ मा पदाधिकारी तथा सदस्यले पाउने सुविधाको व्यवस्था गरेको छ । अनुसूचि १ मा गरेको व्यवस्थानुसार स्थानीय तहका पदाधिकारीहरुलाई अनुगमन भत्ताको व्यवस्था गरेको छैन् । गाउँपालिकाका निम्न पदाधिकारीहरुले निम्न मिति र गो.भौ.नं.बाट वडामा संचालित विभिन्न योजनाहरुको तथा विद्यालयको अनुगमन गरेको भनी भत्ता लिएको पाइयो । योजनाहरु कुन कुन तथा विद्यालयहरुको नाम समेत उल्लेख नगरी भत्ता लिएकोले सम्वन्धितबाट असूल गरी संचित कोष दाखिला गर्नुपर्ने रु..... २७६३५०

गो.भौ.नं. र मिति	**पदाधिकारीको पद/नाम/थर**	**भुक्तानी लिएको मिति**	**भुक्तानी लिएको रकम**	**कैफियत**
२७१,१२.०८	वडाध्यक्ष वडा नं.३ श्री प्रेम बहादुर बस्नेत	०७५.४.२४ - ४.३०	८७५०	योजना अनुगमन
२७१,१२.०८	वडाध्यक्ष वडा नं.३ श्री प्रेम बहादुर बस्नेत	०७५.५.१९ - ५.२५	८७५०	योजना अनुगमन
२७१,१२.०८	वडाध्यक्ष वडा नं.३ श्री प्रेम बहादुर बस्नेत	०७५.६.२३ - ६.२९	८७५०	योजना अनुगमन
२७१,१२.०८	वडाध्यक्ष वडा नं.३ श्री प्रेम बहादुर बस्नेत	०७५.७.१२ - ७.१८	८७५०	योजना अनुगमन
२७१,१२.०८	वडाध्यक्ष वडा नं.३ श्री प्रेम बहादुर बस्नेत	०७५.८.१८ - ८.२४	८७५०	योजना अनुगमन
२७१,१२.०८	वडाध्यक्ष वडा नं.३ श्री प्रेम बहादुर बस्नेत	०७५.९.११ - ९.१७	८७५०	योजना अनुगमन
२७१,१२.०८	वडाध्यक्ष वडा नं.३ श्री प्रेम बहादुर बस्नेत	०७५.१०.२१- १०.२७	८७५०	योजना अनुगमन
२७१,१२.०८	वडाध्यक्ष वडा नं.३ श्री प्रेम बहादुर बस्नेत	०७५.११.१६ - ११.२२	८७५०	योजना अनुगमन
३६५,२.२	वडाध्यक्ष वडा नं.३ श्री प्रेम बहादुर बस्नेत	०७६.१.१४ - १.१७	४५५०	योजना अनुगमन
४८०,३.२४	वडाध्यक्ष वडा नं.३ श्री प्रेम बहादुर बस्नेत	०७६.१.११ - १.१५	६०००	दोहोरो परेको
	जम्मा		**८०५५०**	
२९५,१२.१३	गा.पा. अध्यक्ष श्री अर्जुन गुरुङ	०७५.११.८ - ११.१४	१००००	योजना अनुगमन
२९५,१२.१३	गा.पा. अध्यक्ष श्री अर्जुन गुरुङ	०७५.१०.३ - १०.९	१००००	योजना अनुगमन
२९५,१२.१३	गा.पा. अध्यक्ष श्री अर्जुन गुरुङ	०७५.९.१९ -९.२५	१००००	योजना अनुगमन
२९५,१२.१३	गा.पा. अध्यक्ष श्री अर्जुन गुरुङ	०७५.८.१० - ८.१६	१००००	योजना अनुगमन
२९५,१२.१३	गा.पा. अध्यक्ष श्री अर्जुन गुरुङ	०७५.७.९- ७.१५	१००००	योजना अनुगमन
२९५,१२.१३	गा.पा. अध्यक्ष श्री अर्जुन गुरुङ	०७५.६.१४ - ६.२०	१००००	योजना अनुगमन
२९५,१२.१३	गा.पा. अध्यक्ष श्री अर्जुन गुरुङ	०७५.१२.१४- १२.१७	५२००	योजना अनुगमन
३६५.०२.०२	गा.पा. अध्यक्ष श्री अर्जुन गुरुङ	०७६.१.१४- १.१७	५२००	योजना अनुगमन
५४८,.३.३१	गा.पा. अध्यक्ष श्री अर्जुन गुरुङ	०७६.०२.२१-२.२७	१००००	योजना अनुगमन
५४८,.३.३१	गा.पा. अध्यक्ष श्री अर्जुन गुरुङ	०७६.३.२०-३.२६	१००००	योजना अनुगमन
५४८,.३.३१	गा.पा. अध्यक्ष श्री अर्जुन गुरुङ	०७५.१२.१३-१२.१९	१००००	दोहोरो परेको
५४८,.३.३१	गा.पा. अध्यक्ष श्री अर्जुन गुरुङ	०७६.१.३-१.९	१००००	योजना अनुगमन
	जम्मा		**११०४००**	
२९५.१२.१२	गा.पा.उपाध्यक्ष श्री होम ब.बि.क.	०७५.११.८ - ११.१४	९३७५	योजना अनुगमन
२९५.१२.१२	गा.पा.उपाध्यक्ष श्री होम ब.बि.क.	०७५.१०.१३- १०.१९	९३७५	योजना अनुगमन
२९५.१२.१२	गा.पा.उपाध्यक्ष श्री होम ब.बि.क.	०७५.९.१९ - ९.२५	९३७५	योजना अनुगमन

२९५.१२.१२	गा.पा.उपाध्यक्ष श्री होम ब.बि.क.	०७५.८.१० - ८.१६	९३७५	योजना अनुगमन
२९५.१२.१२	गा.पा.उपाध्यक्ष श्री होम ब.बि.क.	०७५.७.६- ७.१२	९३७५	योजना अनुगमन
२९५.१२.१२	गा.पा.उपाध्यक्ष श्री होम ब.बि.क.	०७५.०६.१४ - ६.२०	९३७५	योजना अनुगमन
२९५.१२.१२	गा.पा.उपाध्यक्ष श्री होम ब.बि.क.	०७६.१ १४ - १.१७	४८७५	योजना अनुगमन
२९५.१२.१२	गा.पा.उपाध्यक्ष श्री होम ब.बि.क.	०७५.१२.१४- १२.१७	४८७५	योजना अनुगमन
२८४.१२.११	वडा अध्यक्ष श्री नारायण वहादुर थापा	०७५.५.२०-०७५.५.२६	८७५०	योजना अनुगमन
२८४.१२.११	वडा अध्यक्ष श्री नारायण वहादुर थापा	०७५.७.१५ -०७५.७.२१	८७५०	योजना अनुगमन
२८४.१२.११	वडा अध्यक्ष श्री नारायण वहादुर थापा	०७५.९.१८ -०७५.९.२४	८७५०	योजना अनुगमन
२८४.१२.११	वडा अध्यक्ष श्री नारायण वहादुर थापा	०७५.११.२३ -०७५.११.२९	८७५०	योजना अनुगमन
	जम्मा		**८५४००**	
	कूल जम्मा		**२७६३५०**	

३०.	**बील भरपाई पेश नभएको :** आर्थिक कार्यविधि नियमावली, २०६४ को नियम ३६ को उपनियम ३ मा सार्वजनिक निकायले खर्च गर्दा सो खर्चलाई प्रमाणित गर्ने वील भरपाई संलग्न गर्नुपर्ने तथा सार्वजनिक खरिद नियमावली, २०६४ को नियम ११७ मा सार्वजनिक निकायले सम्पन भएको निर्माण कार्य, आपूर्ति गरिएको मालसामान वा प्रदान गरिएको सेवा स्वीकार्दा सोको कार्य स्वीकार प्रतिवेदन लिनुपर्ने व्यवस्था छ । गाउँपालिकाले चार वटा स्वास्थ्य एकाईहरुलाई प्रति संस्था रु.४०००००।०० का दरले अनुदान रकम दिएकोमा सोको वील भरपाई तथा कार्य सम्पन्न प्रतिवेदन पेश नभएकोले सोको प्रमाण पेश गर्नुपर्ने रु....	४०००००
३१.	**बील भरपाई एंव जिन्सीमा मौज्दात नभएको :** आर्थिक कार्यविधि नियमावली, २०६४ को नियम ३६ को उपनियम ३ मा सार्वजनिक निकायले खर्च गर्दा सो खर्चलाई प्रमाणित गर्ने वील भरपाई संलग्न गर्नुपर्ने व्यवस्था छ । गाउँपालिकाले संचालन गरेको जिल्लास्तरीय राष्ट्रपति रनिङ शिल्ड प्रतियोगिता कार्यक्रमको लागि भएका खर्चको परीक्षण गर्दा खेलाडीको संख्या जम्मा ५५ जना रहेकोमा खेलाडी जर्सी ६३ थान खरिद गरेको पाइयो बाँकी ८ वटा जर्सीको जिन्सि मौज्दात नरहेकोले पेश्की लिई कार्यक्रम संचालन गर्ने वि.नी. श्री देवराज पौंडेलबाट ८ वटा जर्सीको रु.११००।०० का दरले असूल गरी दाखिला गर्नुपर्ने रु..	८८००
३२.	**पारिश्रमिक कर** : आयकर ऐन, २०५८ को दफा ८ मा रोजगारबाट भएको आयको गणनामा प्राकृतिक व्यक्तिलाई एक आर्थिक वर्षमा पारिश्रमिक लगायत अन्य सुविधा भुक्तानी गर्दा आयको गणना गरी दफा ८७ अनुसार रोजगारदाताबाट कर कट्टी गर्नुपर्ने व्यवस्था रहेको छ । गाउँपालिकाका विद्यालय निरीक्षक श्री देवराज पौंडेलको वार्षिक ५९७८९९।० वाषिक कट्टी रु.१४३७१९।०० करयोग्य आय रु.४५४१७९।०० भएकोमा निजले वार्षिक कर रु.९४१८।०० कट्टी गर्नुपर्नेमा रु.४०००।०० मात्रै दाखिला भएकोले पारिश्रमिक भुक्तानीमा कम कर कट्टी गरेको देखिएकोले असुल गरि राजस्व दाखिला गर्नुपर्ने रु...	५४१८
३३.	**अस्वभाविक दरमा भुक्तानी ५१२।३।३१ :** गण्डकी प्रदेश सरकार आर्थिक मामिला तथा योजना मन्त्रालयको खर्चको मापदण्ड २०७५ वुंदा नं.६ मा सवै प्रकारका तालिम,गोष्ठीको संचालन सम्वन्धी मापदण्ड निर्धारण गरेको छ । जसमा जिल्ला तथा स्थानिय स्तरमा हुने अधिकृत स्तरको तालिममा बाहिरी प्रस्तुतकर्ताको दर निम्नानुसार निर्धारण गरिएकोमा गाउँपालिकाले शिक्षक विद्यार्थी अभिभावक उत्प्रेरणा तालिम सीप बिकास तथा जनचेतना तालिम कार्यक्रमको लागि बाह्य प्रशिक्षकको रुपमा निम्न प्रशिक्षकहरुबाट प्रशिक्षण लिएवापत रकम भुक्तानी गरेको पाइयो । भुक्तानी भएको रकमको दर अस्वभाविक रहेकोले भुक्तानी गर्ने पदाधिकारीलाई जिम्मेवार बनाई बढी भुक्तानी भएको रकम असूल	

गरी दाखिला गर्नुपर्ने रु.. ६६४५०

क.स.	प्रशिक्षकको नाम थर	भुक्तानी हुनुपर्ने दर	लिएको दर	सेसन संख्या	जम्मा	भुक्तानी लिएको रकम	कर कट्टी	बढी भुक्तानी
१	मुख्य प्रशिक्षक विश्व देवकोटा	२५००	४७०००	१	४७०००	४४५००	७०५०	३७४५०
२	मुख्य प्रशिक्षक सुभास पौंडेल	२५००	२००००	२	४००००	३५०००	६०००	२९०००
	जम्मा				८७०००	७९५००	१३०५०	६६४५०

३४. **सीमाभन्दा बढीको कार्य उपभोक्ता समितिबाट गराएको :** सार्वजनिक खरिद नियमावली, २०६४ को नियम ९७ को (१) मा एक करोड रुपैयाँसम्म लागत अनुमान भएको निर्माण कार्य उपभोक्ता समितिबाट गराउन सकिने प्रावधान छ । साथै उपनियम (२)मा एक करोड रुपैयाँसम्मको लागत अनुमानमा मूल्य अभिवृद्धि कर, ओभरहेड कन्टिन्जेन्सी रकम र जनसहभागितको अंशसमेतको रकम समावेश हुने कुरा उल्लेख छ गाउँपालिकाले निम्न निर्माण कार्यमा खरिद नियमावली विपरीत तोकिएको सीमाभन्दा बढी रकममा उपभोक्ता समितिसंग संझौता गरी खर्च भएको नियम संमत नभएको रकम रु.. २००३२०३८

क्र. सं.	गो.भौ नं. र मिति	योजना तथा उपभोक्ता समितिको नाम	लागत अनुमान	कूल मूल्यांकन	कैफियत
१	५११,०३।३१	खुदी सिउरुङ्ग स्याङ्गे सडक योजना निर्माण उपभोक्ता समिति	१०६०७५७३.२१	९९९५२६८.९१	
२	५४६,०३।३१	खुदी नामु सडक निर्माण उपभोक्ता समिति	९४२४४६५.२३	९०५२९११.३२	उक्त लागत अनुमानमा उ.सको अंश मात्रै जोडिएको छ ।
		जम्मा	२००३२०३८.४४	१९०४८१८०.२३	

३५. **नर्म्सभन्दा बढी भुक्तानी ५११,०३,३१ :** स्थानीय पूर्वाधार बिकास तथा कृषि सडक बिभागको स्वीकृत नर्म्समा सडक निर्माणको खन्ने तथा पुर्ने कार्यको म्यानडेज तोकिएको छ । स्वीकृत नर्म्समा नरम माटो पुर्ने कार्यको म्यानडेज ०.२५ रहेकोमा गाउँपालिकाले खुदी सिउरुङ्ग स्याङ्गे सडक योजना निर्माण कार्यको लागि खुदी सिउरुङ्ग स्याङ्गे सडक योजना निर्माण उपभोक्ता समितिलाई आइटम नं. ११ को नरम माटो पुर्ने कार्यको रु.६५०x ०.५० राखी म्यानडेज राखी रु.३२८।२१ का दरले ४३७.३५ घनमिटरको भुक्तानी दिएको छ । नर्म्स विपरीत प्रति घनमिटर रु.१६५।७१ का दरले ४३७३५ घनमिटरको बढी भुक्तानी भएको असूल गर्नुपर्ने रु.... ७२४७३

३६. **उपभोक्ता समिति :** सार्वजनिक खरिद नियमावली, २०६४ को नियम ९७ अनुसार उपभोक्ता समितिबाट काम गराउँदा सम्पन्न निर्माण कार्यको सञ्चालन उपभोक्ता समितिले गर्नुपर्ने, निर्माण कार्यमा लोडर, एक्साभेटर, मेशीनहरू प्रयोग गर्न नहुने व्यवस्था छ । उपभोक्ता समितिहरुले माटो खन्ने पुर्ने कार्यसंग सम्वन्धित खेलमैदान निर्माण, सडकको ट्र्याक खोल्ने, नयाँ निर्माण र विस्तार गर्ने एवं मर्मत संभार गर्ने लगायतका सबै योजनामा डोजर, एक्साभेटर जस्ता भारी उपकरणहरुको अत्यधिक प्रयोग भएको केही उदाहरण निम्नानुसार छ ।

क्र.स.	**योजना तथा उपभोक्ता समितिको नाम**	**संझौता रकम**
१.	झादी उस्ता बराहापोखरी सडक उपभोक्ता समिति	४११८३८५.२७
२.	खारयातल अम्वोटे बान्द्रेखोला बरबोट मोटरबाटो उ.स.	९३५७७०.४०
३.	पूर्वेलीटोल रोप्लेफाँट सडक स्तरउन्नती	११७७१२१.४८
४.	ढंगै हसिङ्ग मोटरबाटो उपभोक्ता समिति	१६४७०१०.५०
	जम्मा	७८७८२८७.६५

उपभोक्ता समितिले निर्माण व्यवसायीहरुसंग सोभ्कै भाडा संझौता गरी डोजर/एक्साभेटर प्रयोग गरेबाट स्थानीय साधन/श्रमको उपयोग हुन नसकेको, वातावरणमा विनास भएको र अप्रत्यक्ष रुपमा निर्माण व्यवसायीलाई ठेक्का हस्तान्तरण हुन गएको देखिन्छ । अत उपभोक्ता समितिको क्षमताभित्रका कार्यमात्र सो समितिबाट गराई भारी उपकरण प्रयोग हुने र जटिल प्रकृतिका कार्यहरु सार्वजनिक खरिद ऐन तथा नियमावलीको व्यवस्था बमोजिम प्रतिस्पर्धा गराई गर्नु पर्दछ ।

३७. **मुल्य अभिवृद्धि कर कट्टी नगरेको :** आर्थिक ऐन, २०७६ ले गरेको व्यवस्था अनुसार सरकारी कार्यालयले मिति २०७६।२।१६ देखिको ठेक्का वा करार अन्तर्गतको भुक्तानीमा मु.अ.कर रकमको ५० प्रतिशत संवन्धित राजस्व शिर्षकमा र बाँकी ५० प्रतिशत संवन्धित फर्मलाई भुक्तानी दिनुपर्ने उल्लेख छ । कार्यालयले देहायअनुसार मिति २०७६।२।१६ देखिको भुक्तानीमा ५० प्रतिशत राजस्व शिर्षकमा दाखिला नगरी फर्मलाई नै भुक्तानी दिएको देखिएकोले उक्त रकम असुल गर्नुपर्ने रु ८९१३१

कार्यकमको नाम	भौ नं. र मिति	भुक्तानी पाउने फर्मको नाम	कुल भुक्तानी रकम	मु.अ.कर रकम	५० प्रतिशतले हुने मु.अ.कर रकम
वित्तिय समानीकरण पूँजीगत	५०७.०३.३१	हेडलाइट प्रा.लि.काठमाण्डौं	१५४९५००	१७८२६२	८९१३१

३८. सार्वजनिक खरिद नियमावली २०६४ को नियम ३१ वमोजिम यो गाउंपालिकामा पर्ने ७ घाटवाट नदिजन्य पदार्थ गिट्टी, ढुङ्गा, वालुवा उत्खनन् तथा विक्री सम्वन्धी सिलवन्दी दरभाउपत्र आव्हानको सूचना २०७५।८।१२ मा लमजुङ्ग दर्पण पत्रिकामा प्रकाशन गरेकोमा कुनै प्रस्ताव पेश नभएको भनी पुनः सूचना प्रकाशित नगरी गाउंपालिकाको निर्णय अनुसार गर्ने भन्ने २०७५।९।३ को तेत्तिसौं कार्यपालिका वैंठकबाट निर्णय गरेको पाइयो । यो वर्ष नदिजन्य पदार्थको विक्री अमानतवाट गरी रु.६,२७५५०। आम्दानी देखाएको भए तापनि ७ घाटवाट हुनुपर्ने आम्दानीको वास्तविक अवस्था, आयको उचित अभिलेखाकंन तथा परीचालन तर्फ ध्यान गएको पाइएन ।

३९. **३।२०७५।६।२१-** श्रावण देखी असौज सम्म र चाँडपर्व खर्च समेत देहाय अनुसार रु.३२१५९६६१।०० खर्च वजेट खर्च लेख्नु पर्नेमा रु.३२१८५२०४।०० खर्च वजेट खर्च लेखेकोले वढी खर्च लेखेको रु.२५५४३।०० असूल गरी संघिय संचित कोष खातामा दाखिला गर्नु पर्ने रु. २५५४३

विवरण	रकम
शिक्षक तलव	२८७६६६६०.७०
वाल शिक्षा तलव	९१२०००.००
मसलन्द	९६५०००.००
कार्यालय सहायक तलव	४५००००.००
विद्यालय सहायक तलव	१०६६०००.००
जम्मा	३२१५९६६०.७

४०. **४१।०७५।९।१४-** आधारभुत तथा माध्यामिक तहका स्वीकृत दरवन्दीका शिक्षक ,राहत कोटा अनुदान शिक्षक एवम प्राविधिक धारका प्रशिक्षक एवम सहायक प्रशिक्षकको लागि रु.७५१७९१८।१० तलव भत्ता खर्च लेखेकोमा निकासा सिट अनुसार जम्मा रु.७४९४४२४।७० निकासा हुनु पर्ने देखिएकोले वढी निकासा गरेको रु.२३४९३।४० अशुल गरी संघीय संचित कोष खातामा दाखिला गनु पर्ने रु. २३४९३

४१. **४१।२०७५।९।१४-** धर्मभक्त आवासिय विद्यालय,भुस्मेका नि.मा.वि. राहत शिक्षक रामहरि भण्डारी २०७५।४।२४ मा नियुक्ति भएकोमा निज शिक्षकलाई श्रावण २४ देखि असौज सम्मको रु.८१५००।०० निकासा दिनु पर्नेमा प्रथम चौमासिकमा रु.१०६८००।०० निकासा दिएकोले वढी निकासा दिएको रु.२५३००।०० अशुल गरी संघिय संचित कोष खातामा दाखिला गर्नु पर्ने रु. २५३००

४२. **८०।२०७५।११।१०-** लताकुञ्ज आवासिय विद्यालय सिम्रुङ्गका प्रा.वि.तृतिय शिक्षक शैलेन्द्र न्यौपाने २०७५।६।१४ मा नियुक्ति भएकोमा निजलाई मासिक तलव,क.स.कोष थप,महंगी भत्ता र विमा थप समेत रु.१०७१४८।०० निकासा दिनु पर्नेमा रु.१४६९८१।०० निकासा दिएकोले वढी निकासा दिएको

	र.३९७९३।०० अशुल गरी संघिय संचित कोष खातामा दाखिला गर्नुपर्ने रु.	३९७९३
४३.	**३।२०७५।६।२१-** पञ्चविचार प्राथमिक विद्यालय भुलभुलेका प्रा.वि.तृतिय शिक्षिका पवित्रा गुरुङ्ग २०७५।४।२८ मा नियुक्त भएकोमा निजलाई रु.७१९८८।०० निकासा दिनु पर्नेमा प्रथम चौमासिकमा रु.९४६८०।०० निकासा दिएकोले वढी निकासा दिएको रु.२२६९२।०० अशुल गरी संघिय संचित कोष खातामा दाखिला गर्नुपर्ने रु.	२२६९२
४४.	**३।२०७५।४।११-** लताकुञ्ज आवासिय विद्यालय सिमरुङ्गका प्रा.वि.तृतिया शिक्षिका तिलुमाया गुरुङ २०७५।४।११ मा नियुक्ति भएकोमा निजलाई प्रथम चौमासिक निकासा रु.८७२९०।०० निकासा दिनु पर्नेमा रु.९४६८०।०० निकासा दिएकोले वढी निकासा भएको रकम अशुल गरी संघिय संचित कोष खातामा दाखिला गर्नु पर्ने रु.	७३९०
४५.	**पाठ्य पुस्तक अनुदान**: १३२।०७६।२।२० विद्यालय क्षेत्र विकास कार्यक्रम (स्थानिय, प्रदेश तथा शिक्षा विकास समन्वय इकाई) कार्यक्रम कार्यान्वयन पुस्तिका २०७५।७६ को क्रियाकलाप नं. २.१५.११.७६१ मा २०७६ वैशाखवाट शुरु हुने शैक्षिक सत्रको विद्यार्थी भर्ना संख्याको यथार्थ तथ्यांङ्क सम्वन्धित शिक्षा अधिकृतवाट प्रमाणित र एकिन गरी पाठ्यक्रम विकास केन्द्रको स्वीकृत दररेट वमोजिम कक्षा १ देखि १० सम्म अध्ययनरत विद्यार्थी संख्याको ७५ प्रतिशत संख्यालाई दोस्रो चौमासिकमा पाठ्यपुस्तक अनुदान रकम विद्यालय खातामा निकासा दिने र विद्यार्थीले शैक्षिक सत्रको सुरुवातमै पुरा सेट नयाँ पाठ्यपुस्तक पाए वा नपाएको अनुगमन गरी नपुग हुने रकम मात्र थप निकासा दिने उल्लेख छ । यस गाउँपालिका अर्न्तगत ५६ विद्यालय रहेको र ती विद्यालयहरुमा अध्ययनरत विद्यार्थीहरुलाई उपरोक्त निर्देशिका अनुसार दोस्रो चौमासिकमा प्रथम पटक ७५ प्रतिशतले हुने रु.९२०५७८।०० विद्यालयको खातामा निकासा दिनु पर्नेमा १०० प्रतिशतले हुने रु.१२२७४३७।०० निकासा दिएको पाइयो । कार्यान्वयन पुस्तिका २०७५।७६ मा दोस्रो चौमासिकमा ७५ प्रतिशत रकम निकासा दिए पश्चात पाठ्यपुस्तक पाए नपाएको अनुगमन गरी नपुग हुने रकममात्र थप निकासा दिने उल्लेख भएता पनि सो अनुरुप नगरी दोस्रो चौमासिकमै शत प्रतिशत पाठ्यपुस्तक अनुदान रकम निकासा दिनु उपयुक्त देखिएन । गाउँपालिकाले चालु शैक्षिक सत्रमा अध्ययनरत कक्षा १ देखि १० सम्मका विद्यार्थी सख्या एकिन गरी कार्यन्वयन पुस्तिकामा उल्लेखित व्यवस्था अनुसार मात्र पाठ्यपुस्तक अनुदान निकासा दिने व्यावस्था मिलाउनु पर्दछ ।	
४६.	**व.उ.शि.नं.३६५१६०३ (स्थानीय पूर्वाधार विकास साझेदारी कार्यक्रम :** ३।०७६।३।३१ - घनपोखरामा खेल मैदान निर्माणका लागि उपभोक्ता समिति संग रु.२८,३६,७९३।२१ को लागत अनुमान मध्ये रु.२४,००,०००। भूक्तानी गर्ने गरी सम्झौता भएकोमा देखिएका व्यहोरा निम्नानुसार छन् । (क) सार्वजनिक खरिद नियमावली २०६४ को नियम ९७(९) वमोजिम उपभोक्ता समितिबाट सञ्चालित हुने निर्माण कार्यमा लोडर, एक्साभेटर, डोजर जस्ता हेभी मेशिनहरु प्रयोग गर्न नसकिने व्यवस्था छ तापनि उक्त खेल खेलमैदान निर्माणमा १०० प्रतिशत काम ब्रेकर, बकेट, डोजर प्रयोग गरी सम्पन्न गरेको पाइयो । (ख) ब्रेकर र वकेट प्रयोग गरे वापत थापा निर्माण सेवालाई रु.२६,१८,९९२। भूक्तानी गरेको र लागत अनुमानमा श्रमीक प्रयोग नदेखिएको हुंदा कार्य सम्पन्नमा श्रमिकको मस्टरोल राख्न नमिल्ने देखिएकोले मेशिनलाई भुक्तानी गरेको रकमको आधारमा कार्य सम्पन्न हुनुपर्ने र श्रमदानको रकम सोही मेशिन प्रयोगको खर्च भित्र पर्नुपर्नेमा छुट्टै मस्टरोल राखी रु.२४,००,०००। भुक्तानी गरेकोले दामासाहीले पाउने अनुदानबाट कट्टा हुनुपर्नेमा बढी भुक्तानी भएको हुंदा अशूल गरी संघीय खातामा दाखिला गर्नुपर्ने रु.	१८४२६५
४७.	**व.उ.शि.नं.३६५८०९४ (झोलुङ्गेपुल क्षेत्र विकास कार्यक्रम)** (**क**) सार्वजनिक खरिद नियमावली २०६४ को नियम १२५ वमोजिम निर्माण कार्य सम्पन्न भएको ३ दिन भित्र सम्वन्धीत निर्माण व्यवसायीले निर्माण भए वमोजिम नक्सा पेश गर्नु पर्ने र सो नियमको उपनियम २ वमोजिम कार्य सम्पन्न प्रतिवेदन तयार गर्नुपर्ने व्यवस्था छ । घट्टेखोलो र छिनखोलाको	

	झोलुङ्गेपुल निर्माण कार्य उपभोक्ता समितिवाट गराई स्टीलपार्टस तथा अन्य खर्च वाहेक रु.२०,८२,०३५। र रु.२०,९३,९८६। एपभोक्ता समितिलाई भुक्तानी गरेकोमा ती पुलको कार्य सम्पन्न समेत सोही रकमको मात्र तयार भएको पाइयो । उक्त पुलमा स्टीलपार्टसको खर्च समेत सम्पूर्ण लागत देखिने गरी कार्यसम्पन्न प्रतिवेदन तयार गर्ने दायित्व परामर्शदाता सामुदायिक विकास केन्द्र को रहेपनि सो अनुसार प्रतिवेन तयार भएको पाइएन । यसबाट पुलको वास्तविक लागत पुष्टि हुन सकेन । (**ख**) आर्थिक कार्यविधि नियमावली २०६४ को नियम ४७ वमोजिम खरिद भएका जिन्सी सामान जिन्सी खातामा दाखिला गरी खर्च लेख्नुपर्नेमा झोलुङ्गेपुलका लागि स्टिलपार्टस फेव्रिकेसन आपूर्ति गर्ने एस.के इन्जिनियरिङ्ग इण्डष्ट्रिज वुटवलवाट रु.२०,२५०,२७ को स्टिलपार्टर्स (२ पुलका लागि खरिद गरी भुक्तानी हुंदा उक्त सामान दाखिला वेगर साइटमा गएको र उपभोक्ता समितिबाट पुल निर्माणको कार्य सम्पन्न भएको भनि दाखिला नगरेको भन्ने जवाफ रहेपनि नियमानुसार खरिद भएका सामान दाखिला र खर्च लेख्ने तर्फ ध्यान दिनुपर्ने देखियो ।	
४८.	**सर्शत पुंजिगत तर्फ :२२।२०७६।३।२१ -** सृजना प्रा.वि.२ कोठे भवन निर्माणको लागि रु.१७०७८८६।७० को लागत अनुमानमा कार्यालयवाट रु.१६ लाख र उपभोक्ता समुहले रु.१०७८८६।७० व्यहोर्ने गरी मिति २०७६।१।१३ मा उपभोक्ता समिति संग सम्झौता भएकोमा श्रेस्ता परीक्षण वाट देखिएका व्यहोरा निम्नानुसार रहेका छन । (**क**) उक्त कार्यको लागि रु.१७०७८८६।७० को लागत अनुमानमा कार्यालयवाट रु.१६ लाख र उपभोक्ता समुहले रु.१०७८८६।७० व्यहोर्ने गरी मिति २०७६।१।१३ मा उपभोक्ता समिति संग सम्झौता भएकोमारु.१६८९८४९।२३ को कार्यसम्पन्न प्रतिवेदन पेश भएकोले घटि मुल्याङकन भएको रु.१८०३७००० मा उपभोक्ताले व्यहोर्ने ६.३१ प्रतिशतले हुने रु.११३८.१६ कट्टा गरी अशुल गर्नु पर्ने रु. (**ख**) chimney brick masonary work 1:4 c/m को लागि प्रति घ.मी.५६० इटाको रु.२०।६७ ले दर विष्लेषण गरेकोमा कार्यसम्पन्न प्रतिवेदनमा उक्त कार्य ४०.५४ घन मी.देखाएकोले सो अनुसार प्रति घ.मी.५६० ले हुने २२७०२ इटा खपत हुने देखिएकोमा उपभोक्ताले पेश गरेको इटा खरिदको विल अनुसार १६००० इटा मात्र खरिद गरेको देखिएकोमा वढी इटा खपत देखिएको ६७०० इटाको रु.२०।६७ ले हुने रु.१३८४८९।००.को .वढी मुल्याङकन गरेको देखिएकोले उक्त वढी मुल्याङकनको रकममा उपभोक्त समितिले व्यहार्ने ६.३१ प्रतिशतले हुने रु.८७३९।०० कट्टा गरी रु.१२९७५०।०० अशुल गरी संघिय संचित कोष खातामा दाखिला गर्नु पर्ने **रु.**	१६९२१ १२९७५०
४९.	**२१।२०७६।३।३१-** पञ्च विचार मा.वि.२ कोठे भवन निर्माणको लागि रु.१७०३५९५।३० को लागत अनुमानमा कार्यालयवाट रु.१६०००००।०० र उपभोक्ता समितिबाट रु.१०३५९५।३० व्यहोर्ने गरी मिति २०७६।१।६ मा उपभोक्ता समिति संग सम्झौता भएकोमा रु.१६८५०३५।१६ को प्राविधिक मुल्याङकन तथा कार्यसम्पन्न प्रतिवेदन पेश भई रु.५०००००।०० पेश्की फछ्र्यौट समेत रु.१६०००००।०० खर्च लेखेकोमा brick masonary work 1:4 c/m3 को लागि प्रति घ.मी.५६० इटाको रु.१९।६० ले दर विष्लेषण गरेकोमा कार्यसम्पन्न प्रतिवेदनमा उक्त कार्य ३७.६६ घ. मी.देखाएकोले सो अनुसार प्रति घ.मी.५६० ले हुने २१०८९ इटा खपत हुने देखिएकोमा उपभोक्ताले पेश गरेको इटा खरिदको विल अनुसार ७००० इटा मात्र खरिद गरेको देखिएकोमा वढी इटा खपत देखिएको १४०८९ इटाको रु.१९।६० ले हुने रु.२७६१४४।४०.को .वढी मुल्याङकन गरेको देखिएकोले उक्त वढी मुल्याङकनको रकममा उपभोक्त समितिले व्यहार्ने ६ प्रतिशतले हुने **रु.**१६५६८।०० कट्टा गरी रु.२५९५७६।०० अशुल गरी संघिय संचित कोष खातामा दाखिला गर्नुपर्ने रु...	२५९५७६
५०.	**सोझै खरिदः :** सार्वजनिक खरिद ऐन,२०६३ को दफा ८(२) मा खरीद प्रतिस्पर्धा सिमित हुने गरी टुक्रा टुक्रा पारी खरिद गर्न नमिल्ले साथै नियम ८४ मा रू.५ लाखदेखि २० लाख लागत अनुमान भएको मालसामान सिलबन्दी दरभाउपत्र द्वारा खरिद गर्नुपर्ने व्यवस्था छ । नियमानुसार एकमुष्ठ खरीद योजना	

बनाई सिलबन्दी दरभाउ पत्र तथा बोलपत्रको माध्यमबाट खरीद गर्नुपर्नेमा निम्नानुसार एउटै कार्यलाई टुक टुका वनाई रु.८८९६१४। को सोझै खरीद गरेको पाइयो । खरीद कार्य गर्दा नियमको प्रावधान वमोजिम दरभाउपत्र तथा वोलपत्रको माध्यमवाट खरिद गर्नुपर्ने देखिन्छ ।

भौचर नंम्वर मिति	आपुर्तिकर्ता	खरीदको विवरण	भुक्तानी रकम
१५/०७६/३/२३	एभरेष्ट सोलार इनर्जी प्रा.लि.	सौर्य सडकको लागि सामाग्री खरिद	४७२०१५.००
१९/२०७६/३/३०	सौर्य उर्जा नेपाल प्रा.लि.	सोलार वत्ति जडान	४१७५९९.००
जम्मा			८८९६१४.००

५१. **मुल्य अभिवृद्धि कर कट्टी नगरेको :** आर्थिक ऐन, २०७६ ले गरेको व्यवस्था अनुसार सरकारी कार्यालयले मिति २०७६।२।१६ देखिको ठेक्का वा करार अन्तर्गतको भुक्तानीमा मु.अ.कर रकमको ५० प्रतिशत संवन्धित राजस्व शिर्षकमा र बाँकी ५० प्रतिशत संवन्धित फर्मलाई भुक्तानी दिनुपर्ने उल्लेख छ । कार्यालयले देहायअनुसार मिति २०७६।२।१६ देखिको भुक्तानीमा ५० प्रतिशत राजस्व शिर्षकमा दाखिला नगरी फर्मलाई नै भुक्तानी दिएको देखिएकोले उक्त रकम असुल गर्नुपर्ने रु ३७१९४

भौ नं. र मिति	फर्मको नाम	कुल भुक्तानी रकम	मु.अ.कर रकम	५० प्रतिशतले हुने मु.अ.कर रकम
सर्शत पुँजिगत अनुदान :				०.००
१५-०७६/३/२३	एभरेष्ट सोलार इनर्जी प्रा.लि.	४७२०१५.००	४१००५.००	२०५०७.५०
१९-०७६/३/३०	सौर्य उर्जा नेपाल प्रा.लि.	४१७५९९.००	३३३७२/७८	१६६८६/८६
जम्मा				३७१९४.३६

५२. **आन्तरिक लेखापरीक्षणवाट कायम भएका बेरुजु :** आन्तरिक लेखापरीक्षणबाट कायम भएका निम्नानुसारका बेरुजु लेखापरीक्षणको अवधि सम्म पनि फछ्र्यौट भएको नदेखिएकोले नियमानुसा असूल फछ्र्यौट हुनुपर्ने रु... २१६३०

गो.भौ.नं. र मिति	उपभोक्ता समितिको नाम	रकम
१९४।२०७६।१।३१	भरमुनी घरधुलेचौर गोरेटोवाटो उ.स.	१३५०
२०९।२०७६।२।१	भुलभुले सामुदायीक वन उपभोक्ता समिति	४५०
२१३।२०७६।२।१	सामुदायीक स्वास्थ्य इकाई भवन सिउरुङ्ग उ.स.	१९८३०
		२१६३०

५३. **न्यायीक समितिको उजुरी तथा फछ्र्यौट :** यस गाउंपालिकामा आर्थिक वर्ष २०७५।०७६ मा कुनै पनि मुद्धा नरहेको भन्ने गाउंपालिकाको भनाई रहेको छ ।

५४. **सवारी साधन खरिद :** आर्थिक कार्यविधि नियमावली २०६४ को नियम १२३ वमोजिम आर्थिक दायित्व पर्ने विषयमा अर्थ मन्त्रालयको पूर्व सहमति लिनुपर्ने व्यवस्था छ तापनि यस नगरपालिकाले यो वर्ष पूर्व सहमति वेगर रु. २७५,६७५। को १ (एक) थान मोटरसाइकल र रु.६२३८०००। का २ (दुई) थान ट्याक्टर र व्याकहो लोडर खरिद गरी जम्मा रु.६४,९३,६७५। खर्च लेखेको देखियो ।

५५. **बेरुजू तथा सम्परीक्षण-** आर्थिक कार्यविधि ऐन, २०५५ को दफा १९ मा लेखापरीक्षणवाट औंल्याइएका वेरुजूको सम्वन्धमा सम्वन्धित कार्यालयले तोकिए वमोजिम फछ्र्यौट गरी सम्परीक्षण गराउनु पर्ने व्यवस्था छ । कार्यालयको गत वर्षको वेरुजु संपरीक्षणको लागि पेश गरेको छैन । वाँकी वेरुजु नियममा भएको व्यवस्था अनुसार फछ्र्यौट गर्नुपर्दछ ।

अनुसूची– १

मर्स्याङदी गाउँपालिकाको सञ्चित कोष विवरण
२०७५।७६

प्रदेश : गण्डकी (रु.हजारमा)

क. सं.	स्थानीय तह	जिल्ला	आय				जम्मा आय	व्यय				मौज्दात
			गत वर्षको जिम्मेवारी	समानीकरण अनुदान	सशर्त तथा अन्य बजेट अनुदान	अन्य आय		चालु खर्च	पूँजीगत खर्च	अन्य खर्च	जम्मा खर्च	
			१	२	३	४	५ (२+३+४)	६	७	८	९ (६+७+८)	१० (१+५-९)
१.	मर्स्याङदी गाउँपा लका	लमजुङ	४९८८६	८३३७२	१५६४५८	६८८८८	३०८७१८	१८९४०३	१३४६२२	५४६७	३२९४९२	२९११२

अनुसूची– २

बेरुजू बर्गीकरण (विनियोजन, राजस्व, धरौटी र अन्य कारोबार)
२०७५।७६

(रु.हजारमा)

सि.नं.	जिल्ला	स्थानीय तहको नाम	प्रारम्भिक बेरुजू			प्रतिक्रियाबाट फछ्र्यौट			बाँकी बेरुजू			बाँकी बेरुजू								
			दफा संख्या		रकम	दफा संख्या		रकम	दफा संख्या		रकम	अशुल गर्नुपर्ने	नियमित गर्नुपर्ने					पेश्की		
			सैदान्तिक	लगती		सैदान्तिक	लगती		सैदान्तिक	लगती			अनियमित भएको	प्रमाण कागजात पेश नभएको	राजश्व लगत जिम्मेवारी नसारेको	सोधभर्ना नलिएको	जम्मा	कर्मचारी	अन्य	जम्मा
१.	लमजुङ	मर्स्याङदी गाउँपा लका	३२	२५	२५२५५	०	३	२०४१	३२	२२	२३२१४	११९०	२१४२९	५९५	०	०	२२०२४	०	०	०

अनुसूची– ३

अद्यावधिक वेरुजू स्थिति

(रु. हजारमा)

क्र. सं.	स्थानीय तह	जिल्ला	गत बर्ष सम्मको बाकी	यो वर्षको फछ्र्यौट	बाँकी	यो वर्ष सं.प.वाट कायम भएको वेरुजू	यो वर्षको वेरुजू	कुल बाँकी वेरुजू
	मर्स्याङदी गाउँपा लका	लमजुङ	३२२२	०	३२२२		२३२१४	२६४३६